

Ignacijev put

INFORMATIVNI LIST ZA PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE

ISSN 1331-8500 • 2010/1 • GODINA XXV. • BROJ 44

- Zagreb – formacijski centar
- Patru Gabriću u pohode
- Naši slavljenici (1. dio)

Isusovačko hodočašće u Mariju Bistricu
nedjelja, 16. svibnja 2010. - *Dobro došli!*

Sadržaj

Uskrsno razmišljanje

p. Niko Bilić, SJ

Kristov Uskrs 4

Aktualno

p. Slavko Pavin, SJ

Svećenik u Svećeničkoj godini... 6

p. Ivan Koprek, SJ

Kristov svećenik

na čast Crkvi u Hrvata 8

Tomislav Rukavina, SJ

Zagreb – formacijski centar..... 11

Slovak među Hrvatima 12

Naš razgovor

P. Drago Rogina, SJ 14

Tvrko Krželj, SJ

Nove biskupije u Hrvatskoj 16

Naši apostolati

Svećenik – Kristov vojnik 18

Naši suradnici

p. Vatroslav Halambek, SJ

Misni savez sv. Ignacija 20

U žarištu

P. Mark Rotsaert, SJ,

Družba Isusova u Europi 22

Tomislav Rukavina, SJ

Naši ministranti 26

p. Mijo Nikić, SJ

Bolest i zdravlje u religijama .. 28

Zaklada "Biskup Josip Lang" . 29

Naša formacija

Hrvoje Mravak, novak

Iskustva iz novicijata 30

Stjepan Šuflaj, SJ

Radio Vatikan 32

Daniel Koraca, SJ

Iz studentskih klupa 34

Naši slavljenici

br. Ivan Dilber, SJ..... 36

p. Alfred Schneider, SJ 38

br. Juro Marić, SJ 40

Jubilej p. Antuna Cveka 42

Peter Buša, SJ

Novo kod FTI-a..... 43

Duccio: Dolazak Uskrsloga

IGNACIJEV PUT *
INFORMATIVNI LIST ZA
PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE *

ISSN 1331-8500

1/2010., broj 44, godina XXV.

IZDAVAČ:

Provincijalat Hrvatske pokrajine
Družbe Isusove
Palmotićeva 31,
HR-10001 Zagreb, p.p. 669

ODGOVARA:

p. Niko Bilić, SJ

UREDNIČKO VIJEĆE

Peter Buša, Zdravko Jelušić,
Tvrko Krželj, Zvonimir Marinović,
Smiljan Milićević, Tomislav
Rukavina, Mislav Skelin

UREDNIK: Tomislav Magić

LEKTURA: Anda Jakovljević

SLOG: Zlatko Šarec

ignacijev.put@gmail.com

www.ffdi.hr/ignacijev-put

Svoje dobrovoljne priloge možete
slati na račun:

"Provincijalat Družbe Isusove (za IP)"

Zagrebačka banka

Br. 2360000-1101576399

Slika na naslovnoj stranici:

IV. postaja križnoga puta u Mariji
Bistrici

Slika na poledini:

Papa Benedikt XVI. blagoslovila na
Trgu sv. Petra

Raspeti i Uskrsli Krist iz Košica

Dragi čitatelji!

Negdje sam pročitao primjer iz jedne propovijedi kardinala Kuharića u kojoj je govorio o svećeniku radniku koji je stekao mnoge prijatelje i među onima koji nisu bili vjernici. Jednoime je od takvih radnika umrla majka. Došao je izraziti sućut i svećenik. Sjeo je među ožalošćene i šutio. Prijatelj nevjernik udari šakom o stol i reče svećeniku: "Govori!" "O čemu?" upita svećenik. "O uskrsnuće! Ti jedini imas riječ pred smrću!" Uskrs je prekid svake šutnje. Ipak, o njemu se malo govori, ali i nerado sluša. Uvijek je tako bilo – danas kao i u prvim kršćanskim vremenima. Iskusio je to i sv. Pavao na atenskom Areopagu. Bilo mu je lako govoriti o tome da je ovaj svijet

zapravo hram "nepoznatoga Boga", da smo "Božji rod", da "u Bogu živimo, mičemo se i jesmo..." To se brzo lijepilo na uši filozofiji sklonim Atenjanima. No, kada su čuli riječ "uskrsnuće", ništa im više nije bilo zanimljivo, štoviše počeli su ismijavati Pavla i njegov nauk. Bili su idejno ušančeni u platonizam skeptičkoga smjera.

Atenjani su selektivno prihvatači samo ono što je odgovaralo njihovoj ideologiji. Cinički su "otpili" Pavla riječima: "O tome čemo slušati drugi put!" Cinizam je nezgodna stvar. On je zapravo posljedica izopačenosti misli, pokazatelj skučenosti misaonoga obzorja i nespremnosti za slušanje...

Nažalost, cinizam je i danas "prokušana metoda" mnogih. Na tržištu stvari i ideja čini se da riječ Uskrs ima slabu produ. Privlačniji je govor o vječnomu vraćanju istoga, o nekomu "non-stop idealu" kojim se njeguje iluzija beskonačnoga napretka, mnogovrsni recycling.

Kršćanin, budući da vjeruje u uskrsnuće, postaje sposoban izaći iz zatvorenosti u svoj svijet i vidjeti dalje od vlastitih križeva. Ne robuje svojim interesima. Ima hrabrost biti i gubitnik. No, upravo tako proživiljava uskrsnuće usred nestalnosti i u ovaj svijet unosi neuništivu snagu, nadu, vedrinu i pouzdanje...

Budući da vjerujemo u uskrsnuće Kristovo, pozvani smo i zaduženi ovomu svijetu, često zatrovanu cinizmom, ali i strahom i očajem, navještati nadu u konačnu pobjedu Božje istine i ljubavi. U Kristu smo i mi suuskrsli, postali smo gradani budućega svijeta, dionici Božjega "globalnog poretka", pa naše misli i želje moraju biti više u nebu (gdje je proslavljeni Krist) nego na zemlji i u zemaljskim stvarima. To pak ne dokida naše traženje i nastojanje oko ispravna odnosa prema ovozemnim stvarnostima: da se s njima služimo, a ne da im budemo sluge. Konačni čovjekov poziv zapravo je samo jedan, i to vječni – poziv Uskrsloga.

U beznadu razočaranja suvremenoga čovjeka, u raznim krizama i recesijama, uskrsna poruka treba dići kamen s groba u koji smo zatvoreni da bi u sve grobove, bilo koje vrste, ušlo svjetlo nade – Uskrs.

Neka naš svaki brigom ispisani dan bude mali uskrs – svjedočanstvo našega života, svjedočanstvo da nismo poujerovali nikakvim izmišljotinama i bajkama nego živome Bogu. U tome duhu svima, u ime Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, želim radostan i blagoslovjen USKRS!

p. Ivan Koprek, SJ,
provincijal

Kristov Uskrs

p. Niko Bilić, SJ

U Svećeničkoj godini sa sv. Pavlom u Kristovu uskrsnuću gledamo dovršetak njegova – velikosvećeničkoga – prinosa Ocu. Svojim slavnim Uskrsom naš vječni svećenik i zagovornik “prodire kroz nebesa”.

Prema Markovu i prema Ivanovu evanđelju Marija Magdalena prva se susrela s uskrslim Isusom – ona koja je ostala uz križ kada su gotovo svi pobegli. Ona koja je s ljubavlju htjela iskazati počast i pokojnomu, izruganom, raspetom mučeniku, sada treba javiti radosnu vijest da je vidjela Gospodina.

Uskrsnuće kao povjesna zbilja

Premda ističemo prazan grob kao dokaz povijesnosti Isusova uskrsnuća, prema Svetomu pismu traži se nešto drugo. Potreban je susret s Uskrslim. Učenici trebaju prepoznati da je to baš taj njihov Učitelj koji je bio raspet i još ima trage rana, a sada živ stoji među njima. Tek tada oni, pa i mi, možemo govoriti o uskrsnuću.

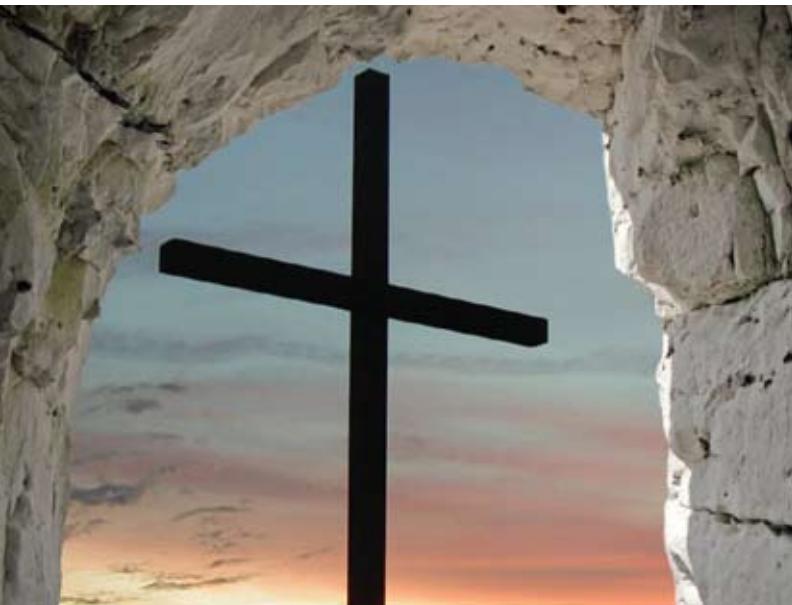
Koliko god Isus otvoreno najavljuje svoju muku i smrt, svaki put najavljuje i uskrsnuće. Najavio je pred svima i znak Joonin. Kao što je Jona u ribljoj utrobi proveo tri dana, tako će i on u utrobi zemlje. Kod preobraženja na gori pokazuje svoje pravo – božansko – lice koje će svi moći vidjeti nakon uskrsa. Tada od odabranih traži da čuvaju tajnu sve “dok ne uskrne od mrtvih”. I tom je prilikom jasno najavio uskrsnuće, premda oni još nisu shvatili što je to “uskrsnuti od mrtvih”.

Bez svjedoka

Prvi razlozi zašto je trenutak uskrsnuća skriven jesu naravni. Kao i kod Navještenja gdje je samo Gospa u razgovoru s anđelom u skrovitosti nazaretske kuće, i kod rođenja Kristova koje se zbiva izvan

grada – mi ljudi glavne i bitne stvari vrlo lako propustimo. Nismo prisutni. Drugo nas zaokuplja. Izvrstan su primjer učenici na putu u Emaus. Sve točno znaju o Isusu, ali oni odlaze jer im je ono najbitnije promaklo.

Učenici su se u strahu prvo razbjegali, a onda zatvorili. Nisu kod groba u času uskrsnuća. Pobožne žene, kao i svi vjerni židovi, poštuju subotnji počinak. Doći će na grob kada je kamen već otkotrljan i

Isus odsutan. Stražari uz Isusov grob od straha su obamrli.

Dublji teološki razlog skrivenosti Uskrsa može se usporediti s Isusovim upozorenjem nakon preobraženja ili zabranom da govore tko je on. Treba čuvati tajnu. Uskrsnuće je tajna vjere, nije medijski spektakl površne razbibrige.

Među pokojnjima

Svojom smrću Krist si lazi do boravišta mrtvih koje je u Svetom pismu poznato kao Šeol u hebrejskoj, odnosno Had u grčkoj tradiciji. Prema Pavlovu hvalospjevu, uskrsnom se Isusu klanjavu stanovnici neba i zemlje, a i svi podzemnici. Otac mu je dao ime koje natkriljuje i prostor mrtvih.

Sveto pismo vidi smrt kao pad u jamu gdje su mrak i beživotnost. On-dje čovjek ne svjedoči o Božjim djelima i ne hvali ga. U liturgiji je to velika subota – pokoj pokojnih.

Isus koji doživljava pravu ljudsku smrt sjedinjuje se sa svima umrlima. Uzima na sebe njihovu sudbinu. Svu težinu i sva pitanja koja smrt i dovršetak zemaljskoga života donose Isus ne “izgurava” iz vidokruga, nego uzima kao svoju sudbinu. Grobnica za zapečaćenim kamenom to potvrđuje.

Ne samo produžetak

Već Stari zavjet poznaje prava uskrisnja. I učitelj Ilija i učenik Elizej oživjet će umrloga mladića, kao što će Isus oži-

vjeti jedinca udovice iz Naina. Kada je pak pokojni Elizej već položen u grob, Božji Duh djeluje preko njega. Jedan će mrtvac oživjeti dotakнуvši se Elizejevih kostiju. Isus će dozvati u život dvanaestogodišnju Jairovu kćerkicu, uskrisiti od mrtvih prijatelja Lazara.

Sve je to međutim povratak u ovozemni život kojemu po zakonu naravi opet predstoji umiranje. To je takoreći produžen život. Isusovo uskrsnuće jest prodor

Božje slave u ljudski život. On nosi tragove rane i hrani se običnim jelom, ali u isti uskrsni dan on je na više mjesta, ulazi u prostoriju, premda su vrata zatvorena. Uskrsli je Isus iznad fizikalnih zakona i “jednom uskrišen, više ne umire”. On pokazuje pred svjedocima ono čemu se mi nadamo o uskrsnuću tijela u posljednji dan.

El Greco: Uskrsnuće

Isusovo uskrsnuće danas

Uskrs je središte liturgijske godine i proslava Isusova uskrsnuća temelj je naše kršćanske duhovnosti. Kršćanin je uskrsni čovjek – gleda na svoj život u cjelini. Već sada smijem živjeti tako da uzmem u obzir i onu vječnost koju mi Bog dariva nakon groba.

Probuditi se iz mrvila, uspraviti se nakon pada u grijeh – zadatci su za svakoga vjernika. Ostvarujemo ih Božjom snagom. Sada je čas da se u sakramentima i u osobnoj molitvi susretнемo s Isusom kao velikim svećenikom “koji prodrije kroz nebesa” (Heb 4,14).

Svećenik u Svećeničkoj godini

p. Slavko Pavin, SJ

Nas je pater General u pismu od 19. lipnja prošle godine uputio da, slijedeći poticaje Sv. Oca, ozbiljno promišljamo o značenju i vrijednosti našega svećeničkog poziva u Crkvi i društvu. Pater General očekuje da u Svećeničkoj godini više razmišljamo i produbljujemo iskustvo svoga poziva i da jasno prepoznamo kako ćemo ga konkretno ostvarivati, kako ćemo živjeti svoje svećeništvo kao isusovci.

Svećenik je čovjek kojega Bog poziva da bude duhovna povezanost između Boga i čovjeka, Isusa Krista i njegovih vjernika. On Boga daje ljudima, a ljude do-

vodi i predaje Bogu. Zato u sebi nosi biljeg Božje vječnosti, ali i karakteristike čovjeka koji u Božju vječnost predvodi smrtne ljude s kojima dijeli sve dobro i zlo. U njihovu svakodnevnicu on unosi Božje spasenje, donosi Krista.

Koliko sam otvoren duhovnim vrijednotama? Koliko u sebi živim Kristovim životom? Koliko sam svjestan svoje uloge u povijesti spasenja?

Za Božji svijet

Svećenik je prorok u svijetu. On navješta da prolazi obliče svijeta, da smo mi samo putnici koji se ovdje na zemlji ni uza što ne smiju vezati. On više i svojim riječima, a još više svojim životom svjedoči da je naša domovina na nebesima, da je ona naš zadnji cilj i sav smisao ovoga života.

Svećenik živi u ovom svijetu i prožima ga onim što njega prožima, a to je vječni Božji svijet. Uronjen u taj Božji svijet, on poučava i potiče ljude da se odreknu ovisnosti i robovanja novcu, užitku, karijeri... svemu što čovjeka može sputati, zarobiti i spriječiti da ide prema vječnoj Domovini.

Uspješnost njegova svećeničkoga rada ovisi o tome koliko će biti blizak ljudima, ali i stranac u ovom svijetu.

Da bi bio uspješan navjestitelj i odgojitelj za pravu slobodu, sam treba biti slobodan od svakoga neuredna nagona i definitivno opredijeljen za ljubav prema Bogu i ljudima.

Svećenički posao

Oboružan Kristovom snagom bit će jači i od onih koji ga progone zato što ih potiče da se oslobole vezanosti na zemaljsku stvarnost i da idu prema vječnosti.

Naslijedujući Isusa, milosrdnoga Samarijanca, svećenik postaje prijatelj svima koji pate, pomaže im u nošenju križa, ali ih isto tako poučava da prihvate sve križeve kao sredstvo brza hoda prema Konačnomu Cilju.

Na prijelazu iz ovoga života u drugi on snagom dobivenom od Boga stvara most nad ponorom smrti i svoje vjernike upućuje u Život poslije smrti, u Vječni Život.

Takav svećenički posao izaziva kneza tame koji zato najprije napada svećenika. Želi najprije zavesti i uništiti njega, a onda i one kojima svećenik pomaže. Ispunjen Kristovom milošću, svećenik pobijeđuje Zloga.

Sjedinjen s Kristom

Svećenik je drugi Krist. Da bi mogao uspješno izvršavati Kristovu misiju, on je posve sjedinjen s Kristom, njemu posve sličan. Tako ga ni "vratna paklena neće nadvladati".

Svoju povezanost s Kristom svećenik će učvršćivati svakodnevnim razmatranjem, molitvom časoslova, slavljenjem svete mise, štovanjem Majke Božje. Uz to svaki svećenik treba otkriti svoj specifičan osobni put Bogu i prosvijetljen i ojačan Duhom svetim ustrajno ići tim putem.

Ako svećenik ima čvrstu vjeru, ako svakodnevno uporno moli, ažiživi u Božjoj prisutnosti i iznutra pozna duh evanđelja, ažižiguran da sakramenti daju

što obećavaju... svećenik će živjeti životom dostoјnjim Kristova svećenika i ljudi će ga doživljavati kao čvrstu vezu između neba i zemlje, Boga i njih vjernika.

Svećenička je godina prilika da se svaki svećenik ispita koliko živi Kristovim životom. Koliko je otvoren Sili odozgo?

Djevičanska plodnost

Isus je živio djevičanski jer je radio, trpio, umro i uskrsnuo za cijelo čovječanstvo. On poziva neke da se ugledaju u njega, da se ne žene radi kraljevstva ne-

beskoga; da na taj način njihova ljubav, prožeta Kristovom ljubavlju, zahvati što veći broj ljudi; da žive, rade, mole, trpe i umiru za sve one koje im Bog postavi na njihovu životnu stazu. Tom će ljubavlju u dušama rađati Božji život.

Svojim predanjem Kristu i onima koje mu Krist povjerava svećenik se u potpunosti ostvaruje i s radošću čeka da mu njegov Gospodin kaže: "Slugo dobri i vjerni, uđi u radost Gospodara svoga!"

Kristov svećenik na čast Crkvi u Hrvata

Stopama našega patra A. Gabrića

p. Ivan Koprek, SJ, provincijal

Isusovci Hrvatske pokrajine Družbe Isusove pripremaju pokretanje postupka za proglašenje blaženim poznatoga misionara u Indiji p. Ante Gabrića. Početkom veljače, od 1. do 9. veljače, s još dvojicom subraće, p. Banom i p. Tustonjićem, posjetio sam grob i mesta na kojima je on djelovao. Nemoguće je povratku sve izreći. Teško je opisati dojmove... Ovo je očito: bio je zaista velik!

Početkom prošloga stoljeća hrvatskim isusovcima, zajedno s Južnom belgijskom provincijom, bila je povjerena brigada za misije u Bengaliji. Tako su u tim dalekim zemljama, prije p. Gabrića ili u njegovo vrijeme djelovali naši patri misionari: Pavao Mesarić iz Preloga, Josip Vizjak iz Zagreba, Mijo Schmidt iz Đakova, Nikola Bilić iz Splita... Svi su oni u Bengaliji ostavili traga.

Kako je poznato, p. Gabrić je rođen u Metkoviću 28. veljače 1915. godine. Poslije novicijata u Zagrebu odlazi u Italiju na studij filozofije te konačno u jesen 1938. godine u daleku Indiju. Teologiju je diplomirao na obroncima Himalaje, gdje je u jesen 1943. godine bio zareden za svećenika. Nakon ređenja neko je vrijeme proveo u Moropaju i Ranchiju, da bi konačno prispiuo u Bashanti odakle

“Osjećao sam se povlaštenim jer sam dobio priliku vidjeti i doživjeti djeliće života drugačijega naroda i kulture i sada mi je jasnije što je oduševilo p. Gabrića i zašto je Indiju smatrao svojom drugom domovinom”, kaže p. Jerko Ban, SJ, kojemu zahvaljujemo za izvrsne fotografije.

je na rubovima Sundarbanske prašume, okružen močvarama rijeke Gangesa, u predgrađu Kalkute, u duhovnom okružju u kojemu su rasli Ramakrišna, Tagore i Majka Terezija, naviještalo Radosnu vijest. Najčešće u blatu do koljena, po razasutim rižištima ili u kakvu čamčiću po čudljivu Gangesu, uz bezbrojne opasnosti obilazio je selo do sela propovijedajući, ali i podižući nova naselja na mjestima gdje bi prethodno iskr-

čio džunglu. Gradio je škole, ambulante, bolnice, radionice i kapelice... Zanosno je skromnu, a nadasve siromašnu, narodu govorio o Isusu Kristu, usađujući u njih kršćanstvo – ali uz to, i kao potvrdu toga – donosio im je kulturne i gospodarske vrijednosti.

Ljubav kojom je p. Gabrić sve preobrazavao znana je Kristu za kojega je živio, ali i onima u kojima ga je susretao. To je činio sve do smrti 20. listopada 1988. go-

dine. Umro je u Kalkuti. Po vlastitoj želji pokopan je u misijskoj postaji Kumrokhali gdje mu je u grob stavljena gruda neretvanske zemlje iz rodnoga grada i bočica našega mora. "Bio je na čast Crkvi u Hrvata", rekao je – saznavši za njegovu smrt – kardinal F. Kuhamić. "Neka ga Božja providnost okruni i čašću olatar!"

Jedan od razloga našega puta u Indiju bio je vidjeti njegovo djelo i čuti sjećanja, zapravo svjedočenja, o njegovu uzornu, svetačkomu životu. U tome nam je (što se organizacije tiče) pomogao biskup biskupije Baruipur, mons. Salvatore Lobo, te župnik župe Kumrokhali na kojoj je grob p. Gabrića, vlc. Sylvester Xavier, i njegov kapelan, vlc. Kanauj Roy. Njima, kao i provincijalu Kalkutske provincije, p. Georgeu Patteriju, zahvaljujemo na izvanrednoj susretljivosti i organizaciji našega puta.

Imali smo mogućnosti vidjeti gotovo sva mjesta na kojima je bio p. Gabrijel i susresti mnoge žive koji ga se još sjećaju. Dočekivani s cvijećem i pjesmom ostajali smo zapanjeni gostoljubivošću, siromaštvo, ali i radošću jednostavnoga puka. Posebna svečanost za nas bila je blagoslov kapelice u nekadašnjoj sobi p. Ga-

Od metkovske žabe do bengalskoga tigra

P. Ante Tustonjić prisjeća se kako je još kao sjemeništarac čitao dojmljiva pisma patra Gabrića i u mislima pokušavao proniknuti ljepotu i strahotu Bengalije.

U svojoj poniznosti pater Gabrijel je znao u pismima o sebi duhovito govoriti kao o "metkovskoj žabi" koja je, eto, po Božjoj volji, završila u vodama i blatu Sundarbanske prašume. On je doista u delti Gangesa prepoznavao svoje neretvanske rukavce, a u licima Bengalaca svoju braću i sestre.

"Proživiljavajući sada iz prve ruke ono o čemu sam čitao i maštao i slušajući svjedočanstva ljudi koji su uživo poznavali našega patra Gabrića, vidim da je s našega juga Bog možda i pozvao jednu 'metkovsku žabu' – mršavog i krhkog Antu, ali je od njega učinio neumorna i veličanstvena 'bengalskoga tigra' – velikana molitve i misionarskoga rada", zaključuje pater Tustonjić.

brića te blagoslov novoga zvonika na kojemu je zvono koje smo prošle godine poklonili župi Kumrokhali.

U sjećanju nam je ostao i susret sa sestrama Majke Terezije (Misionarkama ljubavi) u Kumrokhali i Kalkuti, susreti s djecom u domovima za hendikepirane, starima, napuštenima, umirućima... U generalnoj kući sestara Misionarki ljubavi, zajedno s našim sestrama, s. Anges (Mirjanom Galinec iz Ivance) i sestrom Josipom (iz Banje Luke), slavili smo svetu misu u kapelici gdje je grob blažene Majke Terezije. Susreli smo i još druge dvije sestre iz Hrvatske: sestru Fabijanu (iz Počajnica kod Splita) i sestru Beatinu (iz Garešnice).

Imena Majke Terezije i pet godina od nje mlađega patra Ante Gabrića mnogima su s pravom sinonimi za isto djelo. Iako po godinama starija, Majka Terezija je nadživjela p. Gabrića gotovo 10 godina. Saznavši za njegovu smrt, rekla je: "Sva misao i sve že-

lje srca p. Gabrića bile su samo za Isusa... On je, sigurno, u nebu."

Za našega posjeta čuli smo mnoga svjedočenja o njegovu uzornu životu. U svemu i svugdje osjetili smo poštovanje prema njemu. Među onima s kojima smo razgovarali o p. Gabriću bio je i umirovljeni nadbiskup Kalkute, mons. Henry Sebastian D'Souza. Od obilja snimljenoga materijala nastat će, ako Bog da, film.

Poštovanje i respekt prema p. Gabriću, kao i povezanost bengalskoga i hrvatskoga naroda za nas su nakon ovoga posjeta postali još veći i čvršći. Zahvaljujući mnogim prijateljima misija u domovinskoj i iseljenoj Hrvatskoj, dva će zvona (jedno na katedrali u Buruipuru, a drugo na župi Kumrokhali) ostati trajan znak naše velikodušnosti i odjek ljubavi tolikih prijatelja misija prema p. Gabriću i njegovim siromasima. A p. Gabrić će i dalje biti poticaj na otvorenost naše mjesne Crkve prema univerzalnoj Crkvi, prema misijama, prema solidarnosti s drugima, prema radosti služenja onima najpotrebnijima, najbjednjijima... Bio je na čast Crkvi u Hrvata! Zato je i zaslužio mjesto oltara.

Zagreb – formacijski centar Družbe Isusove

Nova isusovačka zajednica u Zagrebu

Tomislav Rukavina, SJ, p. Niko Bilić SJ

Ovaj naš list nosi naziv "Ignacijev put". Put sv Ignacija jest hod prema svetosti. Jedna od stvari koja karakterizira ignacijevsku duhovnost jest *magis* – uvijek više. Taj *magis* obilježava i cijelu Družbu Isusovu tijekom stoljeća. *Magis* je ono za čime svaki isusovac treba težiti i ostvarivati ga. Prema odluci Vrhovne uprave, Zagreb je jedno od središta za formaciju nakon novicijata. Stoga smo mi, skolastici, premješteni u novu zajednicu. Da bismo ostvarili *magis* na našem stupnju formacije, ušli smo u novu zajednicu koja ima svoju redovit isusovački ustroj: pater superior, minister, duhovnik... Činjenica je da je naš način života drukčiji od novaka ili već formiranih isusovaca. Zahvalni smo Sestrama Presvetoga Srca Isusova koje su nam to omogućile u svojoj kući u Alagovićevoj.

Naš se zajednički život po dolasku u drugu kuću odlikovao traženjem i snalaženjem. Dobili smo novoga poglavara kojega nismo poznavali, a k nama je došao i jedan slovački skolastik. Prvo je trebalo vremena da se organiziramo, podijelimo dužnosti. Prikupljali smo zapažanja što treba dopuniti, popraviti, promijeniti ili ukinuti. I dalje ostajemo čvrsto povezani s Kolegijem na Jordanovcu, ondje je fakultet na kojemu studiramo.

U redovničkomu životu premještaj u drugu zajednicu omogućuje napredak. To je jednostavno situacija u kojoj redovnici, kada promijene sredinu, nastoje još više ostvarivati *magis* i ponukani su stjecati nove dobre navike. Tako je i u ovom slučaju.

Nismo velika zajednica tako da ovdje vlada gotovo obiteljsko ozračje. To je vrlo važno jer ako ne živimo radosno, naša formacija nema smisla. Prilagodba nas samih na tu promjenu prošla je brže i bolje nego što smo očekivali, s obzirom da smo ovdje aktivniji u našoj prvoj apostolskoj dužnosti, a to je studiranje. Vremena za studiranje ima dovoljno, stignemo izvršiti i ostale dužnosti, ali se i molimo. Ima vremena i za razonodu, izlete i slične stvari koje nam pomažu da živimo kao prava subraća u jednoj Družbi Isusovoj.

Slovak med

Možeš li nam se kratko predstaviti i reći tko je taj Slovak među Hrvatima?

Zovem se Peter Buša i rođen sam 13. kolovoza 1983. Prije ulaska u novicijat živio sam na istoku Slovačke u selu Kuzmice koje je blizu Košica.

Iz kakve obitelji dolaziš i kako je te klo tvoje školovanje?

Dolazim iz peteročlane obitelji. Imam oca, mamu i tri brata, koji su mlađi od mene. U Košicama sam završio srednju građevinsku školu, a potom i strojarski fakultet na tehničkom sveučilištu.

Kada si došao u Družbu Isusovu?

Poslije završetka studija otišao sam u novicijat Družbe Isusove koji je u Ružomberku. Naš je novicijat zajednički za Češku i Slovačku provinciju. To vrijeme koje sam proživio u novicijatu pamtim dobro, novicijat je završio 7. rujna 2009. kada sam imao zavjete.

A dolazak u Zagreb?

Krajem devetoga mjeseca došao sam u Zagreb gdje sam dopunio zajednicu skolaštikata.

Moram priznati da mi je na početku bilo malo teže, došao sam tu jedini, također novi jezik, ljudi, okolina, a odmah je započela i škola, a i poslije novicijata je drukčiji način života u Družbi. Bilo je toga, ali sada je već puno bolje. Inače, ovo nije bio moj prvi susret s Hrvatskom. Već tijekom ljeta bio sam tu mjesec dana na tečaju jezika. Bio sam u Splitu i na ljetnom duhovnom kampu mladih u Modravama.

u Hrvatima

Razgovarao: Tomislav Rukavina, SJ

Kako to da studiraš u Hrvatskoj?

Poglavar iz moje provincije tako su odlučili. Također, ovdje je i jedan od formacijskih centara za filozofiju u Europi, a trebalo je i oživjeti dobre odnose s Hrvatskom pokrajinom DI koje je prekinuo komunistički sustav. Mislim da nisam prvi koji to radi, ali htio bih i ja k tome nešto pridonijeti. Stalno mislim i na to što mi je moj provincijal prije odlaska rekao: ideš tamo za sebe, svoju provinciju i državu. Nije to bila obveza, nego poziv: obogatiti druge i sama sebe.

Kako si se snašao u zajednici skolastika ovdje u Hrvatskoj?

Od početka sam osjetio dobro ozračje, u prvom redu među skolasticima, ali i među drugim članovima Provincije, kao i svih ljudi koje sam za vrijeme mojega boravka u Hrvatskoj upoznao. Jako sam

Skolastik Peter Buša, SJ

zadovoljan da mogu biti ovdje, studirati i svakim danom rasti i formirati se kao čovjek i kao isusovac. Svakoga dana Bogu zahvaljujem za zvanje koje mi je dao i za ljude koji mi na tome putu pomazu.

I za kraj, kako doživljavaš Družbu Isusovu?

Cijelo vrijeme otkada sam u redu za mene je velika promjena života. Doživio sam puno stvari koje ne bih doživio negdje drugdje. Volim Družbu Isusovu i ovaj način života.

Petre, hvala na razgovoru. Čestitamo na odličnom hrvatskom. Hvaljen Isus i Marija!

Molim. Hvala. Toliko, eto, o Slovaku koji svoj život živi među Hrvatima. Navijeke hvaljen Isus i Marija!

P. Drago Rogina, SJ

Razgovarao: p. Damir Kočić, SJ

U Svećeničkoj godini "naš razgovor" vodimo s p. Dragom Roginom koji se nakon bogata svećeničkoga djelovanja u Europi vratio u domovinu.

Pater Rogina, otkada ste sve ćenik i što ste sve radili?

Poslije druge godine teologije na Jordanovcu godine 1968. poglavari su me poslali na studij u Louvain. Iduće, 1969. g. na Petrovo zaređen sam za svećenika u Zagrebu. Nakon završenih studija u Louvainu

kao svećenik diplomirao sam sredstva komunikacija u Montréalu.

Po povratku u Belgiju dvije godine bio sam profesor na isusovačkoj gimnaziji u Liègeu, zatim sam četiri godine radio kao svećenik-radnik. S dopuštenjem redovničkih poglavara i mjesnoga biskupa u slobodno sam vrijeme i za vikende na biciklu u gradu obilazio kavane i plesne klubove ne bih li pronašao gdje se skrivaju Hrvati. Da ih izvučem odande, osnovao sam KUD »Vatroslav Lisinski«, biblioteku, nogometni klub »Croatia«. Omogućio sam Hrvatima besplatnu uporabu grijana bazena za plivanje, organizirao sam odbojku, košarku, stolni tenis, kupovao dresove i športske rezvizite. Osim toga, osnovao sam dječji mandolinски orkestar, siromašnoj sam djeci pritom kupovao mandoline i git-

re. Pribavio sam hrvatske narodne nošnje i osnovao folklorno društvo i pjevački zbor. Pokrenuo sam hrvatsku subotnju školu, izdavao dvomjesečnik "Riječ i život", kupio razglas i DJ aparate, elektronske orgulje s tri manuala. Dao sam tiskati pjesmarice, školske knjige, note. Šest puta na godinu organizirao sam obiteljske susrete. Pronalazio sam obiteljima kredite za gradnju kuća.

Sve to donijelo mi je velike nevolje, zahvaljujući odgovornim ljudima domovinske Crkve. Komu je tada bilo stalo do moga zvanja? Zbog pravih progona bio sam premješten u Belgijsku provinciju

Dekretom Biskupske konferencije Jugoslavije godine 1982. preuzeo sam i tijekom 25 godina vodio Hrvatsku katoličku misiju u Velikoj Kneževini Luxembourg i u biskupijama Liège i Hasselt. Jedno sam vrijeme imao pastoralnu brigu i za čitavu Belgiju. Time se je još više proširilo moje svećeničko djelovanje, i to od krštenja pa do zidanja grobnice. Mogli ste me naći kako zidam na skeli visokoj 10 metara. Za vrijeme Domovinskoga rata uputio sam u Hrvatsku 194 šlepera humanitarne pomoći. Prešao sam, vozeći, oko 800.000 km i do kraja iskoristio četiri automobila. U svemu tom radu nesobično su mi pomagale hrvatske Sestre naše Gospe. Neka ih Gospodin nagradi za svu dobrotu, skrb i uloženu ljubav!

Prije moga povratka u Hrvatsku 2007. odlikovan sam po odluci predsjednika Republike Redom danice Hrvatske s likom Katarine Zrinske, kao i Zahvalnicom Veleposlanstva RH u Kraljevini

Naš razgovor

Pred p. Generalom u Zagrebu 2009.

Belgiji. Moja pak redovnička subraća, moji vjernici i prijatelji ispratili su me veličanstvenom priredbom i toplom sustom u oku. Svima od srca hvala!

Kako gledate na Družbu Isusovu?

Uvijek sam volio velike i vesele zajednice. U svome sam radu bio uvjeren da cijela zajednica stoji iza moga pothvata. A kada bih vozio uzbrdo, bilo je i takvih koji su se zabavljali kočenjem, prema onoj našega dobrog patra Königa: "Druže, ima nas svakakvih, ali najviše šašavih." Ali s novim danom opet se sunce pojавilo na horizontu moje duše.

Već ste bili pred vratima smrti. O čemu je riječ?

Godine 2005. otkriven mi je zločudni tumor. Liječnik, moj prijatelj, umjesto uskrsne čestitke, reče mi u lice: "Nadrapao si, nema ti spasa." Organizirao sam svoj pokop. Poslijе mise cijeva hrvatska zajednica bila je prisutna na mome bolesničkom pomazanju. Redovnička se za-

jednica oprostila sa mnom polažući ruke na moju glavu. Jedan od subraće mi reče da je sam čin doživio kao novo ređenje.

U bolnici sam bio na "bilijaru" punih osam sati. Bilo je rano jutro kada sam se probudio. Shvatio sam da sam još uvjek na zemlji jer je s bolničkoga dvorišta dolazio do mojih ušiju krik vrabaca koji su se tukli oko komada bačenoga kruha i vikali mi kroz otvoren prozor: "Živ, živ, živ!"

Dvije godine kasnije, 2007., operirane su mi arterije od bubrega pa do koljena. Za Božić iste godine proboravio sam kod Sestara milosrdnica tri tjedna zbog moždanoga udara. Prošle godine, 2009., zbog tumora sam izgubio lijevi bubreg.

U uskrsnomu smo vremenu. Kako Vi doživljavate uskrsloga Gospodina?

U svomu sam životu bio nalik na Petra, a često i na dvojicu učenika koji su bježali u Emaus, daleko od svega što ih je podsjećalo na Jeruzalem. Ali uza sve to, svaki sam put bio sretan kada me Isus pogledao ili sam ga susreo i prepoznao u lomljenu kruhu.

Tamburaški orkestar p. Rogine u Belgiji

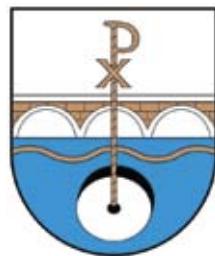

Nove biskupije u Hrvatskoj

Tvrtko Krželj, SJ

One, 2010., godine Crkva u Hrvata doživjela je veliku radošć. Dobili smo dvije nove biskupije od kojih je jedna, Sisačka, davno prije postojala, a sada je oživljena. Tim činom svetoga oca Benedikta XVI. Crkva prima nove poticajce za ukupan razvoj. Imena novoosnovanih biskupija su Sisačka i Bjelovarsko-križevačka biskupija. Sisačkim biskupom imenovan je mons. Vlado Košić, dosadašnji zagrebački pomoćni biskup. Bjelovarsko-križevačkim biskupom imenovan je mons. Vjekoslav Huzjak, dosadašnji ge-

neralni tajnik HBK. Odluku Svetoga Oca u zagrebačkoj je katedrali objavio apostolski nuncij u Hrvatskoj, nadbiskup Mario Roberto Casari.

Nove biskupije utemeljene su podjelom teritorija Zagrebačke nadbiskupije i sufraganske su Crkve zagrebačke. Katedrala Sisačke biskupije jest prijašnja župna crkva sv. Križa, a sveti Kvirin, sisacki biskup i mučenik iz vremena prve Crkve, zaštitnik je opet uspostavljene biskupije. Katedrala Bjelovarsko-križevačke biskupije dosadašnja je župna crkva svete Terezije Avilske u Bjelovaru, a crkva svetoga Križa u Križevcima bit će konkatedrala. Zaštitnik Bjelovarsko-križevačke biskupije je sv. Marko Križevčanin, naš hrvatski mučenik rodom iz Križevaca.

Novi sisački biskup

Biskup Košić je do sada bio na službi generalnoga vikara Zagrebačke nadbiskupije, biskupskoga vikara za područje Siska, bio je zadužen za laike i kulturu. Predsjednik je Komisije "Iustitia et pax" i Vijeća za ekumenizam i dijalog. Napisao je više knjiga i članaka, održao je brojna predavanja te sudjelovao na raznim znanstvenim i crkvenim simpozijima. Mons. Košić govori njemački i talijanski, a poznaje i engleski jezik.

Novi bjelovarsko-križevački biskup

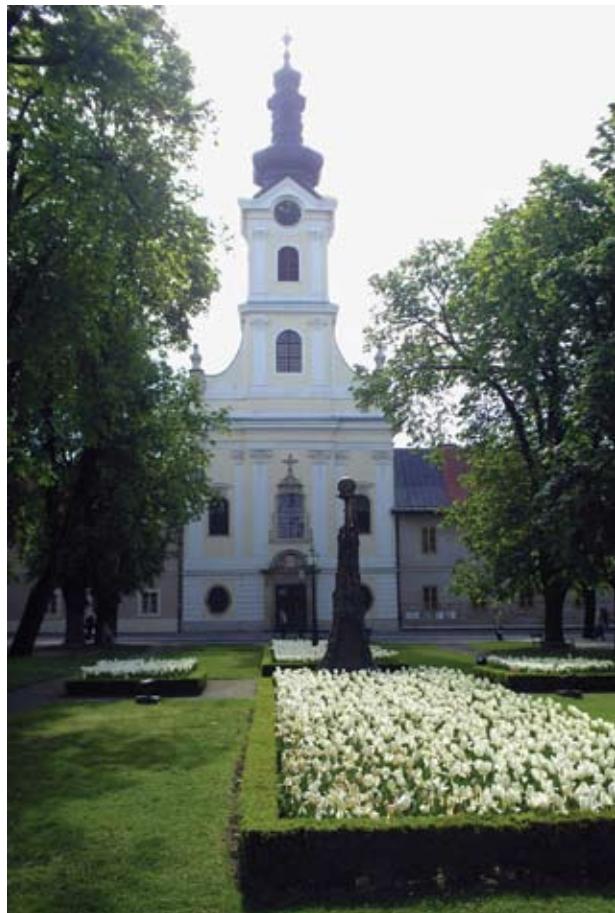
Mons. Vjekoslav Huzjak od ožujka 1999. godine djeluje u Tajništvu Hrvatske biskupske konferencije sa sjedištem u Zagrebu. U travnju te godine postavljen je za glavnoga tajnika

HBK. Od 2000. godine predaje na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Svoju doktorsku disertaciju "Teološko-duhovna vizija kulture u naučavanju pape Ivana Pavla II. obzirom na kršćanski Istok". izradio je pod vodstvom našega subrata, isusovca, profesora Marka Ivana Rupnika. Mons. Huzjak govori talijanski i njemački jezik, a poznaje engleski i francuski.

Duh vodi Crkvu

Nakon svečane objave viesti o novim biskupijama u Hrvatskoj kardinal Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup, izrazio je zahvalnost svetomu ocu Benediktu XVI. koji je Crkvu u Hrvatskoj obogatio dvjema novim biskupijama, nastalim na području naše Zagrebačke nadbiskupije: "Zahvalnost i radost odraz su osjetljivosti Svetе Stolice za naše konkretne pastoralne prilike, ali i prepoznavanja nastojanja i života Crkve koji pokazuje vitalnost a, po njoj, nove potrebe, kako bi se naš kršćanski poziv ostvarivao većom snagom crkvenosti, vodene Duhom Svetim."

Prema Kradinalovim riječima, "osnivanje novih biskupija ima svoju važnost ne samo za crkveno djelovanje, nego otvara nove prostore i mogućnosti u hrvatskoj narodnoj biću u njegovoj kulturološkoj i općedruštvenoj slojevitosti, izrasloj na kršćanskoj baštini. O dobrom plodo-

vima novih procesa uređivanja ustroja Katoličke Crkve u proteklim godinama svjedoče brojni primjeri u našoj Domovini." Kardinal se nada da će vjerni narod to prepoznati i prihvati i na području koje obuhvaćaju Sisačka i Bjelovarsko-križevačka biskupija te u život novih biskupija "uključiti sve plemenito i dobro što resi dušu, um i snagu hrvatskoga čovjeka".

Ovakav radostan događaj osobit je poticaj za Crkvu. Evo, u danas tako široko sekulariziranu društvu još uvijek postoji živa vjera kršćanske zajednice koja kao kvasac čini boljim tjesto ovoga svijeta te mu kao sol daje okus. Molimo za nove biskupije da njihov novi sjaj obasja i dade živosti ostalim biskupijama!

Svećenik – Kristov vojnik

p. Dragan Majić, SJ – vojni kapelan u HV

Priredio: Petar Nodilo, SJ

Od 1. veljače 2004. još je jedan hrvatskih isusovac postao vojni kapelan. U Svećeničkoj godini zamolili smo ga nam opiše svoju službu.

Vojni kapelan – što je to?

Vojni je kapelan svećenik. U vojsci vrši župničku ili, kako se to kod nas zove, kapelansku pastoralnu službu. Ono što je, dakle, župnik u župi, to je kapelan u vojsci, sa svim obvezama i pravima. Tako to stoji i u vojnim dekretima. Granice se naše župe ili, kako mi to u vojsci zovemo, kapelanje poklapaju s granicama dотične vojarne. A u vojarni je često više postrojba. Svaka od tih postrojba ima svoja zapovjednika i svoju tzv. uspravnici.

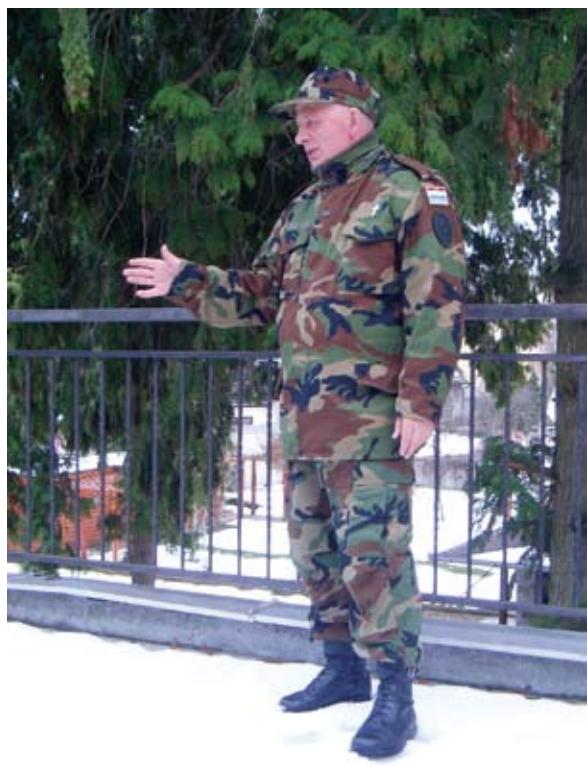
dužnost, postao i vojni kapelan u Dugomu Selu. Godine 2006. preuzimam dočasničku školu u Jastrebarskomu, a od 2007. do danas sam u Đakovu, u vojarni Dračice, kapelacija sv. Sebastijan.

Kapelan u vojski i pred državom

Vojni je ordinariat u Republici Hrvatskoj uređen prema Ugovoru sa Svetom Stolicom. Prije dvije godine proslavili smo 10 godina sustavne pastorizacije u MORH-u i MUP-u. Kako gledaju na nas?

Kako sam postao vojni kapelan?

Netko bi odgovorio: igrom slučaja, a ja će reći: Božjom providnošću. Mislim da je to bilo 1998. Biskup Juraj Jezerinac je imao krizmu u mojoj župi Savski Nart. Tada mi je rekao da bi želio da budem vojni kapelan u vojarni u Dugomu Selu. Isti je biskup bio još dvaput krizmatelj u župi i stalno mi je postavljaо isto pitanje. Rekao sam mu da mi je župa od 1994. (ratna godina) s 2000 narasla na 4500 vjernika i da nije lako uz taj velik posao natovariti si i breme vojnoga kapelana, iako bih, rekao je, bio vojni kapelan po ugovoru dva-tri dana po četiri sata u tjednu. No, rekao sam mu da mi izdajemo i knjige i pored toga sam počeo s izgradnjom pastoralnoga centra. Bio je uporan. Slomio me je. Nazvao sam tadašnjega provincijala Ivana Macana i pitao ga što da učinim. Odgovorio mi je da prihvatom ukoliko prosudim da mogu. Tako sam 1. veljače 2004. godine, uz župničku

Kako tko. Prvi predsjednik RH, dr. Franjo Tuđman, sam je bio zamolio, već tijekom rata, kardinala Franju Kuharića da se uspostavi sustavna pastorizacija za vjernike katolike u redovima MORH-a i MUP-a. Kardinal je prihvatio. A kako je gledao sada bivši predsjednik Stjepan Mesić? Mislim da je svatko iz njegovih izjava mogao zaključiti kakav je njegov stav prema vjeri i Crkvi. Zar nisu poznate montirane afere i optužbe na vojnoga ordinarija u RH te zadiranja u prava građana vjernika u vezi s križevima i sl. Vojska je u vrijeme moga prvog nastupa 2004.–2005. bila ročna. Bilo je divno s njima raditi, gotovo bih rekao kao s novacima u redovničkim zajednicama. Malo su toga znali, ali su slušali i ušima i srcem. Djelatne vojne osobe koje su iz bivšega kadra – to je druga priča.

Poteškoće i zadatci

Poteškoća je bilo i u Dugom Selu i u Jastrebarskom, a ima ih i u Đakovu. Najteže je vojnemu kapelanu ako osjeti da je stiješnjen između Scile i Haribde, dakle bez prave potpore. Vojni kapelan mora biti uporan, dosljedan, logičan, postupan i prodoran. Često mora izboriti svoje pravo za susret s vojskom. Ukoliko je zapovjednik staroga kova iz prošloga sustava, on uglavnom vesla tako da jedno misli, drugo govori, a treće radi, odnosno ne radi. Najzahtjevnija je naša uloga da ih strpljivošću psihološki i pedagoški privodimo Kristu. Pokušavamo im, u prvom redu, biti prijatelji. Ako se uspijemo s vojnikom sprijateljiti, nositi njihove muke, mijenjamo njihovu sliku svećenika i njihovu sliku Boga, ukoliko je dosada bila kriva. Tek drugi ili treći korak jest da naviještamo Riječ, ne svoju nego Božju, da ih ispovijedamo, držimo gozbu ljubavi. Posao je pionirski, prije 20 godina nezamisлив, ali bez toga se koraka ne može izgrađivati čovjek vjere. Toliko ra-

dosti osjetimo kada te okove, krive stavove, rušimo i trasiramo put prema Kristu i njegovoј Crkvi.

Vojni kapelani idu s vojnicima i na zadatake u inozemstvu. U posljedne četiri godine osmi je već po redu u Afganistanu. Osim u Afganistanu, prisutni smo još na 15 mesta u mirovnim misijama, npr. Golan, Haiti itd.

Rezultati

Ima među vojnicima pravih pravcatih obraćenja. Ne samo da prestanu s grješnim životom, nego počnu i moliti, studirati laičku teologiju i sl. Trenutno su kod mene dva slučaja. Neki pođu i u duhovna zvanja. Sada su trojica otišla za vojne kapelane. U lipnju će svećenički red primiti prvi od njih: đakon Željko Savić.

Među vojnicima

Obični vojnici, većinom ročnici, veoma dobro prihvaćaju svoga kapelana. Tek su došli, mlađi su i nisu još iskvareni. S djelatnim je vojnim osobama druga priča. Oni su uglavnom oženjeni, velik broj ih je i rastavljenih, a ima i starih momaka, neoženjenih. I tu se naiđe na tvrd orah. S njima se hrvemo, ali ne bez uspjeha. Lomimo okove jarmene. Kako je divno kada nas i takvi znaju upitati: "Pater, jesam li se popravio?", bez obzira tiče li se to psovke, vjernosti bračnomu drugu ili pak prihvaćanja vjere.

Budućnost Vojnoga ordinarijata

Mi smo još na pionirskom poslu, na predevangelizaciji. Vjerujem da će Vojni ordinarijat u RH opstati, iako u vojsci ima i drugih tendencija. Iskreno, nisu ni svi odgovorni u Crkvi shvatili ni prihvatiли kako je važan posao u vojsci i policiji. Nama kapelanima srce raste kada vidimo u koliku broju vojnici sudjeluju

na vojnim lokalnim, nacionalnim i međunarodnim hodočašćima, bračnim vikendima i duhovnim vježbama. Drago mi je da je Družba prepoznala važnost ovoga apostolata i dala petoriču svećenika u ovu službu.

Misni savez

Pomoć i potpor

U Svećeničkoj se godini zahvalno sjećamo svih dobročinitelja koji omogućuju školovanje i rad svećenika.

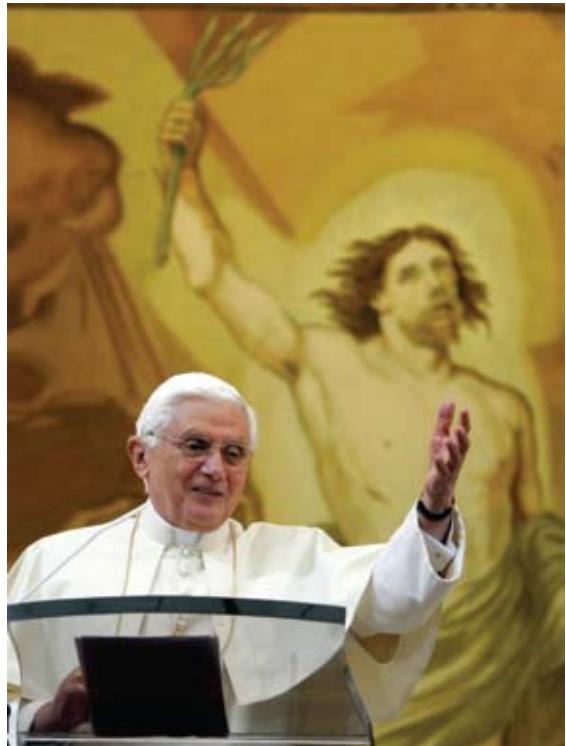
Kada je Isus slao svoje učenike da navješćuju evanđelje, onda im je preporučivao da ne nose sa sobom ni kese ni torbe ni dviju haljinu, da ostaju u kući u koju uđu i da jedu što im se ponudi, jer radnik zaslužuje svoju plaću (Lk 10,7), odnosno uzdržavanje (Mt 10,10). Isusa su, uz apostole i učenike, pratile i neke žene za koje sv. Luka (8,3) izričito veli da su ih pomagale svojim dobrima. Odonda su se prilike uvelike promijenile i evanđelje se proširilo po svemu svijetu. Crkva je na mnogim stranama suočena s mnogim izazovima na koje valja odgovoriti evanđeoskim svjetлом i evanđeoskom istinom. Da bi se tomu doskočilo, potrebno je navjestitelje evanđelja dobro školovati.

Svi koji žele postati dio Misnoga sveza mogu se javiti na Provincijalat Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, Palmotićeva 31, Zagreb, tel. 4803-000. Hvala vam na vašoj velikodušnoj potpori!

Družba je Isusova unutar Crkve jedna od zajednica koja je predana navješćivanju evanđelja, obrani i širenju vjere i potrebna su joj sredstva za to. Od početka našega reda mnogi su uočili potrebu da sv. Ignacija i njegove prve drugove potpomažu u njihovu nastojanju. Za mnoga dobročinstva koja je Družba Isusova već onda primila sveti je Ignacije htio izrazi-

sv. Ignacija a svećenicima

p. Vatroslav Halambek

ti posebnu zahvalnost tako da je i budućoj Družbi Isusovoj ostavio kao obvezu da uvijek uzvraća dobročiniteljima ono što može, a to su ponajprije svete mise i molitve. Tako je, primjerice, svaki svećenik u Družbi Isusovoj dužan svakoga mjeseca služiti svetu misu za dobročinitelje. To je minimum. No kada je riječ o posebnim dobročiniteljima, onda se ta obveza proširuje i za njihova života i nakon njihove smrti.

U Hrvatskoj pokrajini Družbe Isusove već je s početka dvadesetoga stoljeća uveden Misni savez sv. Ignacija. Riječ je jednostavno o tome da se mladi isusovci školju pomoću potpore koju mogu pri-

mati od ljudi koji se uključe u taj Misni savez sv. Ignacija. Oni koji uplate određenu svotu bilo jednom, bilo svakoga mjeseca ili godine ili kako već žele, dobivaju posebnu zahvalnicu za to. No ono što su isusovci naučili od svojega utemeljitelja, sv. Ignacija Lojolskoga, jest upravo to da svetim misama i molitvama nastoje uzvraćati svakomu svojem dobročinitelju. Tako je u našoj, Hrvatskoj pokrajini. U našoj se, naime, središnjoj crkvi, tj. bazilici Srca Isusova u Zagrebu u Palmotićevoj ulici svakoga jutra u 6 sati, a nedjeljom i blagdanima u 7 sati, služi sveta misa za sve članove Misnoga saveza sv. Ignacija. To je najbolji način da uzvratimo za tolika dobročinstva koja primamo od onih koji žele da uvijek bude dovoljan broj isusovaca u našemu narodu za utvrđivanje kraljevstva Božjega na ovim našim lijepim prostorima.

“Ignacijev put” je također namijenjen članovima Misnoga saveza sv. Ignacija da bi kao isusovački najtješnji prijatelji bili obaviješteni o tome što hrvatski isusovci rade. Dobro vam je svima poznato da vodimo Filozofski fakultet na Jordoncu, da imamo novicijat u Splitu, da imamo dom duhovnih vježba u Opatiji, Sarajevu, Osijeku, gdje, osim toga, vodimo i Klasičnu gimnaziju, da naši patri daju duhovne vježbe svećenicima, redovnicima, redovnicama, vjernicima, mladima; da se patri bave i pučkim misijama, obiteljskim apostolatom. Za sve je to potrebna dugotrajna priprava i za sve su potrebna sredstva. Upravo se stoga preporučujemo vašoj dobroti i velikodušnosti, a mi vam svima uzvraćamo onim najuzvišenijim što možemo, prinoseći vas i vaše potrebe zajedno sa žrtvom Isusa Krista Ocu nebeskomu svakoga dana. Tako se stvara izvrsna razmjena dobara, duhovnih i materijalnih, za širenje i utvrđivanje evanđelja po primjeru Isusovu i njegovih učenika i suradnika.

P. Mark Rotsaert, SJ,

Družba Isusova u Europi – danas i sutra

Priredio: Zvonimir Marinović, SJ

Posjetio nas je predsjednik Konferencije europskih provincijala. Spremno je odgovorio na naša pitanja.

Posebna služba u Družbi Isusovoj

Od 2000. godine, po odluci p. Generala, obnašam službu predsjednika Konferencije europskih provincijala. Zadaća je predsjednika Konferencije motiviranje drugih na veću suradnju između europskih provincija. Zajedno s provincijalima razmatra prioritete u Europi te zajedničke apostolske poslove. Na posljednjoj, 35. GK 2008. godine bio sam izabran za tajnika GK. Tijekom te GK p. General imenovao me generalnim savjetnikom bez prebivališta u Rimu. Za mene to znači da moram ići barem četiri puta u Rim po tjedan dana kako bih prisustvovao Savjetu p. Generala. Posljednju sam godinu bio imenovan u komisiju za projektnu međuprovincijskih kuća u Rimu, a osobito institucija kao što su Gregoriana, Biblijski institut i Orientalni institut. Čini se prilično teško pokrenuti promjene u tim institucijama, ali u posljednih nekoliko godina vidimo poboljšanje.

Družba u Europi danas

Prvo što pomislim jest velik mozaik s puno boja, s mnogo kamenčića različitih oblika. Neki su manji, a neki veći, ali zajedno čine veću sliku. I to je Europa danas, to je Družba Isusova danas. Mi

smo mozaik mnogih provincija, manjih i većih, s puno različitih jezika i kultura, proživjeli smo mnoge ratove i promjene u Europi. Unatoč svim tim razlikama, nastojimo činiti jedno apostolsko tijelo u Europi. Mnogi problemi danas nisu samo nacionalni, nego predstavljaju i europske i svjetske izazove. Meni se sviđa ova vizija Europe kao mozaika u kojoj svaka provincija ima svoju boju i oblik i to se ne treba mijenjati, nego mi trebamo više raditi zajedno.

Glavna postignuća Konferencije

Prvo treba naglasiti da su sva postignuća Konferencije postignuća provincijala koji su međusobno surađivali na postizanju rezultata na toj razini. Možda je glavno postignuće u posljednjih deset godina rad koji je napravljen na uređenju formacijskih centara za isusovce u Europi. Prije toga bilo je 20 centa-

ra za formaciju te su se svи složili da je to previše. Ali nije bilo lako odlučiti kako smanjiti taj broj jer je svaka provincija htjela nastaviti s radom svojih centara. Poslije niza godina, tražeći dobre kriterije za procjenu, dogovorili smo 2004. da će ostati 11 centara od prijašnjih 20. U njima će se studirati prvi ciklus filozofije i teologije. Kada je to prihvatio p. General, Konferencija je počela izradu smjernica za studij prvoga ciklusa filozofije i teologije. To je bilo važno jer je potpuno nova struktura započela u rujnu 2008. Sada vidimo da se formacijski centri prilagođavaju tim smjernicama kako ne bi bili samo nacionalni centri, nego sve više i više europski. To je veliko postignuće, iako se razvoj formacijskih centara nastavlja. U budućnosti ćemo vidjeti je li taj broj od 11 formacijskih centara prevelik. Na sljedećoj sjednici Konferencije

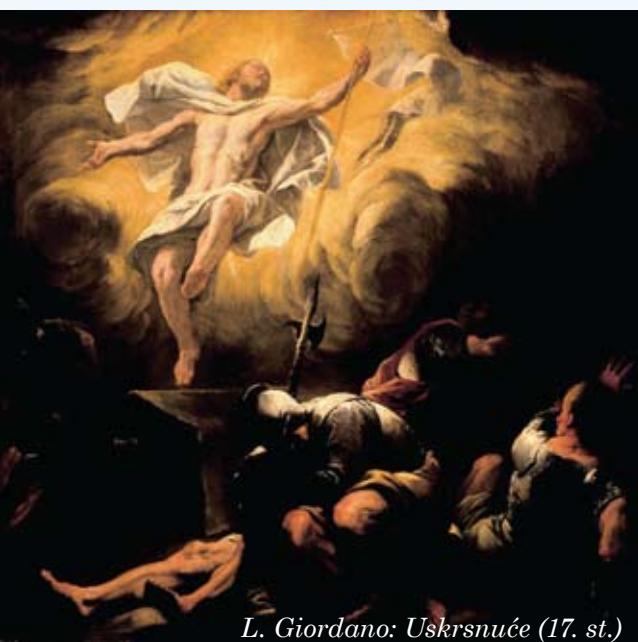

nastojat ću da započnemo raspravu ne samo o formacijskim centrima nego i o našim fakultetima. Imamo 18 fakulteta filozofije i teologije, što mi se čini prevelikim brojem. To će biti puno složenija i teža tema za raspravu nego što su bili formacijski centri. Drugo postignuće je sastavljanje prijedloga za moga nasljednika. Predlažu se tri imena p. Generalu.

Prijašnjih je godina to bio problem ne samo u pronalaženju odgovarajućih ljudi nego i zbog nagle smrti predsjednika Konferencije. Važno je osigurati nastavak suradnje.

Poglavar u Družbi Isusovoј

Prva mi je služba bilo imenovanje za magistra novaka u mojoj provinciji. U to su vrijeme u novicijatu zajedno bili flamanski novaci iz Belgije i nizozemski novaci. To mi je bila najdraža služba do ove koju sada obavljam. Bio sam vrlo sretan magister novaka i tu sam službu jako volio. Kada bi mi ljudi rekli da je teško biti magister novaka, rekao bih da nije, i to iz tri razloga. Prvi je da ste zaokupljeni mladima, a to je uvijek izazov i zanimljivo je radi-

L. Giordano: Uskrsnuće (17. st.)

ti s njima. Drugi je razlog taj što su svi ti mladi ljudi željeli uči u Družbu Isusovu, nisu bili ničim obvezani da to učine. Time su bili pozitivno motivirani, a to je važno i za magistra novaka. Treći je razlog taj da su novaci na početnoj razini ignacijske duhovnosti. Moraju učiti iz temelja o Duhovnim vježbama, Autobiografiji, Konstitucijama i Dekretima GK. Zato ih zanima učenje novih stvari i shvaćanje što to stvarno znači biti isusovac u današnje vrijeme. Naravno da je bilo teških dana i trenutaka, ali je to bila vrlo lijepa služba.

Dvaput sam bio imenovan provincijalom, što se u mnogome razlikuje od službe magistra novaka. Prvo što sam naučio kao provincijal jest da moraš donositi odluke

jim znanjem bilo da se radi o školama, novcu ili nečemu drugom. Bilo je zanimljivo iskustvo vidjeti kako isusovci zajedno surađuju s provincijalom i žele mu pomoći. Još jedna stvar koja je bila vrlo pozitivna bilo je uvidjeti važnost računa savjesti. Poznavao sam to s osobnoga stajališta te sa stajališta duhovnosti, ali kada primiš račun savjesti sve subraće u provinciji, shvatiš koliko je to važno za tebe i za njih. To je temelj za upravljanje u provinciji, za odluke o prioritetima, za slušanje o potrebama civilnoga društva i mjesne Crkve. Taj subratski odnos u Družbi poseban je dar. I još jedna stvar vezana za predsjednika Konferencije: on nema vlast, nema ljude koji rade za njega i nema novca. To je vrlo evandeosko, ali nije praktično i takva je trenutna situacija.

Moraš od provincijala tražiti ljude, ne možeš ih jednostavno uzeti. Uvijek moraš pitati imaju li čovjeka za ovaj ili onaj posao na razini Europe. Vrlo je slično i za financije. Unatoč svim problemima, od početka sam bio uvjeren u važnost ovoga posla, u važnost suradnje. To je smjer kojim moramo ići jer je sve više problema koji nadilaze granice provincija. Potrebno je

biti vrlo strpljiv jer se do dogovora dolazi kada se svi slože. Zato treba i mnogo dobra raspoloženja te ne treba očajavati kada stvari ne idu zacrtanim tijekom.

o puno problema koji nisu riješeni na lokalnoj razini pa onda dolaze do vrha. Na raspaganju su ti savjetnici, a i mnogi drugi. Iznenadilo me je da ima toliko dobrih isusovaca koji ti mogu pomoći svo-

Budućnost europskih isusovaca?

Spomenuo bih dva izazova. Prvi izazov, koji je poprilično hitan, jest preuređenje provincija kojih je previše. Tu trebamo tražiti rješenja koja će biti vrlo različita zbog svih raznolikosti u Europi. Spajanje nekoliko provincija u jednu nije uvijek dobro rješenje. Ujedinjenje dviju njemačkih provincija bilo je dobro rješenje jer pripadaju istoj državi s istim jezi-

bi korak bio određivanje jednoga voditelja formacije za tih nekoliko provincija. Moramo tražiti nova kreativnija rješenja za suradnju i strukturalno uređenje provincija. Drugi je izazov izazov evangelizacije u sekulariziranom svijetu. Kako evangelizirati mlade danas? Danas su vrlo važni studentski kapelani na sveučilištima jer mladi tada postavljaju mnogo ozbiljnija i osobnija pitanja nego što su postavljali u srednjoj školi. Svake godine tijekom ljeta okupljaju se mladi isusovci iz svih provincija. Na tim susretima vidim da su nove generacije isusovaca puno otvorenije za suradnju bilo onu unutar provincije ili izvan nje. Zato imam nadu u budućnost Družbe Isusove u Europi.

Svećeničko zvanje

Na kraju nešto o mome zvanju. Sa šest ili sedam godina bio sam uvjeren da trebam postati svećenik. Postupno je ono postalo puno religioznije. Moj otac, koji je bio liječnik, imao je dobre veze s trapističkom opatijom blizu moga mjesta rođenja. Pomislio sam da trebam biti trapist, ali sam s dvanaest godina bio poslan s dvojicom svoje braće u isusovačku školu u Bruxellesu koja je pripadala Flamanskoj provinciji. Tijekom šest godina u tome internatu shvatio sam da želim biti isusovac. Tako sam davne 1960. ušao u Družbu i od tada sam vrlo sretan što sam isusovac. Volim upoznavati nove generacije isusovaca, a svaki je novi susret novo obogaćenje za mene. Zato mi je bilo i vrlo dragoo susresti se i razgovarati s mladim isusovcima ovdje u Zagrebu.

kom. Trenutno je pet španjolskih provincija u procesu integracije i pretpostavlja se da će do 2016. biti jedna provincija. Kod provincija koje dijele veće razlike potrebna je veća suradnja i međusobno traženje apostolskih prioriteta. Daljnji

Naši ministranti

Pomoćnici u svećeničkoj službi

Tomislav Rukavina, SJ

Službu ministranata danas uglavnom vrše djeca. Služenjem kod oltara ministranti na poseban način sudjeluju u slavljenju Boga. Takvim aktivnostima djeca dobivaju prijateljski mentalitet prema Crkvi i vjeri u koju ih Crkva uvodi. Narančno, tu su i dječji zborovi i razne druge aktivnosti za djecu, ali naši su junaci ovoga puta ministranti pa čemo ovo posvetiti njima. U župnim zajednicama ministranti obično imaju i svoga voditelja, što je slučaj i u našoj župi.

A sada konačno nešto o tim junacima naše priče. Tko su oni? Što to oni rade? Jesu li njihove aktivnosti vezane jedino za nedjeljnu svetu misu?

Pa idemo redom. Tko su oni? To su u našoj župnoj zajednici dječaci od četvrtoga pa do osmoga razreda. Možda će i dalje nakon osnovne škole biti ministranti, oni barem tako kažu. No o tome što će biti govorit čemo kada bude. Na misi su svi zajedno, ali na ministrantskomu susretu koji imamo u subotu podijeljeni su u dvije skupine. Jedna je skupina uzrast od četvrtoga do šestoga razreda, a druga su skupina sedmi i osmi razred.

Ivan Berišić, Ivan Tapšanji

Što to oni rade? U prvom redu, kako smo već rekli, pomažu kod oltara. A to rade sljedećim redom. Na početku mise daju znak za početak zvonom. Dolaze do oltara i već po dogovoru čitaju riječ Božju. Ako se dogodi neki propust – da se nešto zaboravilo donijeti na oltar ili stolić za darove – onda odu i donesu. Kada počne prinos darova, oni donose darove na oltar gdje ih svećenik prikazuje i pomaže oko pranja ruku. Nakon toga jedan zvoni za vrijeme pretvorbe. Narančno, cijelo vrij-

jeme svojim uzornim ponašanjem drže i ostale budnim za vrijeme mise. Kada misa završi, pobožno odu u sakristiju.

Luka Lukadinović

To su glavne točke onoga što rade i radi čega se okupljaju.

A sada druge aktivnosti. Kako sam već rekao, svake subote imamo i ministrantski, tako mi to zovemo. Tu se susrećemo radi priprema za nedjeljnu misu. U to spada kako i zašto se radi sve ono što se radi na oltaru, što to znači itd. Ali to nije sve. Ako je lijepo vrijeme, igramo nogomet na travi; ako je blato, onda na betonu, a nekada i na travi pa dođemo kući posve blatni zbog čega mame kod kuće špotaju ministrante, a voditelja ministranata poslige mise u nedjelju, ali mi to ponizno pretrpimo pa po starom. Nismo uvijek blatni. U dane kada pada kiša, znamo u župi igrati stolni nogomet ili stolni tenis. Tu i tamo se potkrade i šah. Kada imamo priliku, odemo u kino gledati film, a poslige mora pasti i pizza. Nekada idemo i planinariti, ali to rijetko, nismo baš u nekoj kondiciji za dugo hodanje. Već nakon jednoga kilometra nemamo više volje za dalje.

Postoje i susreti ministranata. Organiziraju se susreti na koje voditelji pojedinih župa dovođe svoje ministrante. Ti su susre-

Krešimir Ivkanec

ti vikendom. Obično se to odvija u sjemeništima u kojima ima mjesta za organiziranje takvih događanja. Sadržaj tih susreta raznolik je. Tu se moli, igra, natječe, ponešto i nauči. Prilikom takvih susreta upoznamo i druge ministrante i doznamo što i kako oni rade pa ako nam se čini mudrim, probamo i sami. Svakako, među ministrantima mjesta ima još: dobro došli!

**Dragi suradnici,
župljani, učenici,
studenti i
dobročinitelji:
Dobro došli na naše
hodočašće
u Mariju Bistrigu
u nedjelju,
16. svibnja 2010.
Središnje misno
slavlje u 11 sati.
Propovijeda:
p. Marijan Bešlić, SJ**

Bolest i zdravlje u religijama

M. Nikić, SJ, N. Bilić, SJ

Na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove na Jordanovcu u Zagrebu održan je 1. ožujka 2010. godine interdisciplinarni i interkonfesionalni simpozij na temu "Bolest i zdravlje u religijama". Naš Fakultet na kojem se poučavaju filozofija i religijske znanosti svake godine priređuje znanstveni simpozij koji je često i međunarodnoga karaktera. Ovoga je puta predstavljen nauk triju velikih svjetskih religija: židovstva, kršćanstva i islama te još neka dodatna iskustva ljudskoga vjeronovanja. Zajednička baština objavljenih religija jest pogled na Boga koji je čovjeku dao život i koji mu može vratiti izgubljeno zdravlje. Religije složno ističu da se čovjek treba brinuti za svoje zdravlje, dužan je razumno i zdravo živjeti kako bi svojim životom slavio Boga i činio dobro ljudima. Istodobno ističu da zdravlje nije najveća vrijednost kojoj je sve drugo podređeno, nego da možemo i svojom bolešću proslaviti Boga, pročistiti svoju dušu i biti solidarni s onima koji trpe.

Na simpoziju je ponajprije S. Tadić govorio o biomedicinskom pristupu zdravlju u suvremenom društvu, ističući kako se svakodnevno u medijima susrećemo sa smrću. J. Zečević predstavio je izabrane likove karmelske duhovnosti i njihov odnos prema bolesti i zdravlju. J. Domaš nije osobno bila nazočna, ali su pročitane njezine misli o strukturi čovjeka u judaizmu. I. Markešić predstavio je društveno značenje smrti, a šamanizam

bijaše tema predavanja Ž. Winkler. N. Bilić iznio je biblijske primjere Elizeja, Joba i Tobita, a S. Jambrek osobnim je svjedočenjem započeo izlaganje o duhovnim pokretima prošloga stoljeća. I. Musa približio nam je srednjovjekovno shvaćanje bolesti, a svoja praktična iskustva liječnica, dr. De Micheli Vitturi, poslala je u pisani obliku. M. Steiner govorio je pastoralu bolesnika dok je organizator, M. Nikić izložio psihičke zakonitosti koje utječu na ozdravljenje. Dr J. Blažević približio nam je poglедe tibetanskoga budizma. Nakon završnoga predavanja o prihvaćanju bolesti u Kur'anu A. Hasanović upozorio je na izvorno duhovno značenje islamskoga "svetog rata" koji traži da čovjek pobijedi sama sebe.

Novosti iz Zaklade

“Biskup Josip Lang”

p. Mijo Nikić, predsjednik Zaklade

Zakladu “Biskup Josip Lang” osnovali su hrvatski isusovci 2002. godine u Zagrebu. Zaklada nosi ime pomoćnoga zagrebačkog biskupa (1857.–1924.) koji je živio svetim životom, a poznat je u narodu kao velik prijatelj i dobročinitelj siromaha. Svrha Zaklade jest trajno pružanje novčane i drugih oblika potpore starim, nemoćnim i bolesnim osobama, kao i promicanje povlaštene ljubavi za siromašne. Svrha je Zaklade promicanje pravde u prijateljstvu i suživotu sa siromašnima te davanje inicijative, kao i samo osnivanje te organiziranje staračkih domova i prihvatilišta za najnemoćnije i najsilomašnije. Jedan takav dom za 20 osoba Zaklada vodi u Maloj Gorici kod Petrinje.

Zakladi kao članovi-podupiratelji mogu pristupiti pravne i fizičke osobe ispunjavanjem pristupnice i uplaćivanjem godišnje članarine. Postoje tri vrste članstva: fizičko članstvo pojedinih osoba: godišnja uplata od 200 kuna; fizičko članstvo pravnih osoba (poduzeća, firme, razne ustanove) koje se obvezuju godišnje uplatiti svotu od 2000 kuna na

račun Zaklade; i duhovno članstvo koje čine osobe koje ne mogu financijski ništa pomoći, ali se mogu moliti i žrtvovati za uspjeh Zaklade.

Svi koji se žele uključiti u zakladu “Biskup Josip Lang”, kao članovi ili volonteri, mogu se javiti na adresu: Palmotićeve 33, 10000 Zagreb ili na tel. 01/4803-043 gdje će dobiti sve potrebne obavijesti.

Velika želja p. Antuna Cveka, upravitelja i jednoga od osnivača Zaklade, od početka bijaše formiranje jedne ekipe koju sačinjavaju majstor, socijalna radnica, gerontodomaćica i medicinska sestra ili njegovateljica. Ova bi ekipa išla na teren, posjećivala stare, nemoćne i ostavljenje osobe u njihovim kućama i pomagala im u svemu što bi trebalo. Ekipa bi radila na profesionalnoj osnovi, a to znači da bi stalna ekipa bila plaćena, a volonteri bi se priključivali po potrebi. Tko želi i može pomoći ostvarenju ove ideje p. Cveka, neka se javi u Zakladu gdje će dobiti sve informacije.

Zaklada “Biskup Josip Lang” dobila je novu web-adresu i ona sada glasi: zbjl.hr.

Na web-stranici Zaklade mogu se naći sve informacije i načini kako se može uključiti u Zakladu, kako pomoći Zakladi i kako dobiti pomoć od Zaklade. Posjetite nas, bit će nam draga. Moći ćemo tako zajedno učiniti nešto lijepo za stare, nemoćne, siromašne i napuštene osobe.

Iskustva iz novicijata

Velike i otvorene duhovne vježbe

Hrvoje Mravak, novak SJ

Novicijat je vrijeme duhovne formacije kada osoba koja želi stupiti u Družbu Isusovu razmatra svoju prikladnost (čitaj: pozvanost) za redovnički isusovački poziv. Najvažnije u tomu dvogodišnjem novačkom razdoblju jest osobno se povezati s Isusom Kristom – molitvom i svakodnevnim dužnostima. Središnje mjesto u tome nastojanju zasigurno imaju velike duhovne vježbe koje novaci prolaze mjesec dana, u izoliranosti i šutnji, uz četiri manja odmora ili stanke. Moja ih je generacija obavljala u Boki kotorskoj, na otočiću Gospe od Milosti.

Dinamiku velikih duhovnih vježba sačinjavaju tzv. četiri tjedna. Svrha im je da egzercitant (onaj koji obavlja vježbe) u što većoj mogućoj mjeri (*magis!*) postigne slobodu za ljubav – uz milost se Božju oslobođi svojih neurednih sklonosti (sebičnosti) kako bi raspoloženje služio bližnjima. Prvi tjedan razmatra stvarnost i posljedice grijeha – svoga osobnog i općeg – te temeljne eshatološke istine kršćanskevjere: raj, pakao, čistilište, sve to, naravno, u svjetlu milosrdne Božje ljubavi. Glavni cilj prvoga tjedna je što

više upoznati sama sebe, svoje vrline i mane, vidjeti se u istini koja oslobođa i prašta. U drugomu tjednu egzercitant (u našemu slučaju novak) promatra Isusov život – skroviti i javni – od začeća sve do križnoga puta. U tome svjetlu prepoznaće vlastiti život i mijenja ga uvijek prema većoj nutarnjoj slobodi (od navezanosti, strahova, krivih vjerovanja). Nakon toga slijedi treći tjedan u kojem se egzercitant suočljuje Kristovoj muci te preko vlastitih krijeva i patnja utire put proslavi s proslavljenim Kristom (četvrti tjedan). Četvrti tjedan završava kontemplacijom o ljubavi (*Contemplatio ad amorem*) sv. Ignacija Lojolskoga.

Zasigurno najizrazitiji plod velikih duhovnih vježba jest osobni susret s Bogom, koji za posljedicu ima veću zrelost (čitaj: dar razlikovanja duhova) i vedrinu života egzercitanta. Nakon tako intenzivna duhovnoga iskustva novak bi trebao biti spremniji pomagati bližnjemu u kakve god okolnosti ga Božja providnost postavi. Njegov život više ne može ostati isti. Vršiti volju Očevu jest ono što ga od sada nosi: “Evo, dolazim, Gospodine, vršiti volju tvoju!” Uvijek, naravno, postoji opasnost da se žar te ljubavi kasnije umanji. Stoga ga treba uvijek iznova raspirivati čestim susretima s Gospodinom u meditaciji, u radu s ljudima, u sakramentima, a posebno u sv. euharistiji. Velike duhovne vježbe uvijek ostaju glavni nutarnji poticaj za čitav rad i život jednoga isusovca. Štoviše, razlika između onih koji su ih savjesno ili nesavjesno obavili jasno je vidljiva u čitavu kasnijemu predanju službi, kako svećenika, tako i časnoga brata isusovca.

Takvo jedno slično iskustvo duhovnih vježba, samo u sažetijemu obliku prilagođenu ljudima koji rade, svake korizme pružamo vjernicima u crkvi Presvetoga Srca Isusova u Splitu, na Manušu (uz koju se nalazi i isusovački novicijat). Ove godine te tzv. otvorene duhovne vježbe traju četiri tjedna: od 1. do 27. ožujka. Program se odvija od ponedjeljka do subote. Započinje sv. misom u 18.30 koju pjevanjem animiraju isusovački novaci te se nastavlja prigodnim nagovorom koji traje otprilike do 20. Polaznici duhovnih vježba pozvani su zatim, sutradan, pola sata razmatrati na zadane teme. Teme po tjednima su sljedeće:

1. TJEDAN: Božja dobrota i oproštenje: p. Mate SAMARDŽIĆ, SJ
2. TJEDAN: Isusov život za uzor: n. Hrvoje MRAVAK, SJ
3. TJEDAN: Euharistija i Isusova muka: p. Vladimir VASILJ, SJ
4. TJEDAN: Isusova proslava i dar ljubavi: p. Stipo BALATINAC, SJ.

i jedan novak. Dojmovi do sada (završio je 2. tjedan) iznimno su pozitivni. Ljudi su žedni zrelih duhovnih sadržaja i svakoga se dana u našoj crkvi na Manušu okupi 70-ak vjernika, koji pozorno pratе nagovore duhovnika. Mnogi ono što dožive prenose kasnije svojim ukućanima pa neke od njih i privuku da dodu na Manuš. Posebno veseli prisutnost manje skupine studenata i mladih radnika koji također spremno ulaze u borbu protiv svojih navezanosti, a sve za veću nutarnju slobodu – sreću. Neki duhovnici osvježe svoj nastup pjesmom i pokojim prigodnim filmom koji puste. Hvale je vrijedno što im neki vjernici poslje nagovora pristupe i prenesu (uglavnom) svoje zadovoljstvo, ali poneki put dadnu i prijedlog što poboljšati. Mišljenja sam kako bi ubuduće trebalo jasnije naglasiti granicu između vjernika koji svakodnevno razmatraju od onih koji dolaze samo na nagovore kako bi ovi prvi – redovitim razgovorima s duhovnicima – mogli ubrati još veći plod za svoj konkretni život.

Radio Vatikan

Glas Crkve u svijetu

Stjepan Šufljaj, SJ

Nakon trogodišnjega studija na našem FFDI u Zagrebu 22. rujna prošle godine započeo sam magisterij u Rimu na Hrvatskome programu Radio Vatikana. Boravim u kući sv. Petra Kanizija, koja uglavnom udomljuje isusovce dječatnike pojedinih radijskih sekcija. Dočekan sam vrlo srdačno. Prvi dojam u pravilu pokaže se i kasnije kao najtočniji, a moj je prvi dojam bio: Štef, ovo je kuća u kojoj će ti biti dobro. I doista, subraca su me tako dobro prihvatile da nisam

zaradio nikakav "kompleks", ponajprije zbog jezičnih poteškoća. U kući trenutno borave patri iz dvadesetak zemalja, četvorica skolastika i nekoliko isusovačke braće od kojih je jedan i naše gore list, brat Ivan Dilber. Od aktivnosti koje obavljam u kući mogu izdvojiti ministriranje i dvorenje kod ručka. Budući da su svi tako ljubazni, i jedno i drugo doživljavam kao ugodno služenje – Bogu, bližnjima i samome sebi.

O Rimu teško da se može reći nešto više od onoga što su već mnogi poznati i nepoznati autori pisali i govorili, ali ipak, u sjećanju mi je ostala jedna izvrsna misao jednoga našeg subrata koja glasi otprilike ovako: "Rim je velik i lijep grad, osebujne povijesti, sjedište Katoličke Crkve i pape, centar bogate antičke kulture, graditeljskih pothvata i drugih znamenitosti, ali bez Boga, to je tek jedan običan grad." Potaknut ovim riječima, odlučio sam, bez obzira na rad, humor i sve popratne pojave koje dolaze promjenom ritma života, molitvu staviti na prvo mjesto. Ta mi je odluka donijela toliko potreban mir i samopouzdanje u trenutcima susreta s novim i nepoznatim stvarima.

Radio Vatikan ili Papinski radio zamisljen je kao elektronički medij kojemu je glavna zadaća obavještavati javnost o službenim aktivnostima Pape i njegovih najbližih suradnika. Glavne vijesti redakcijama nacionalnih program dolaže iz Ureda za odnose s javnošću Svetе Stolice, koje se s talijanskoga prevode te gramatički i stilski priređuju za čitanje. Ove vijesti uglavnom obrađuju Marko

Latinčić i Ariana Anić, laici, djelatnici Hrvatskoga programa Radio Vatikana. Ja uglavnom prevodim kraće vijesti koje govore o crkvenim zbivanjima u svijetu ili događajima od posebna značenja, kao npr. o potresu na Haitiju ili humanitarnoj katastrofi u Mongoliji usred ekstremno niskih temperatura i sl.

Uz pisanje vijesti jedan od najvažnijih poslova započinje oko 17.30 kada odlazimo snimati emisiju. Snimanje se odvija u studiju, posebno opremljenu za tu na-

mjenu. Prilikom snimanja važna je tišina, to znači da nikakvi izvanjski zvukovi ne kvare čistoću snimke i, drugo, važno je dobro postaviti visinu tona tako da emitirana emisija ne bude ni pretiha ni preglasna. O tome se brinem uglavnom ja. Za vrijeme čitanja nastojim dobro slušati čitače kako bih na pravom mjestu i u pravo vrijeme označio pogrešku do koje je došlo tijekom čitanja. To može biti pogrešno pročitana ili naglašena riječ, kihanje, kašljanje i tome sl. Nakon snimanja odlazim u poseban "boks" u kojemu čistim te pogreške.

Tehnički uređena emisija spremna za emitiranje sadrži: najavu emisije i isticanje najvažnijih vijesti, zatim niz vijesti popraćenih prigodnim kratkim glazbenim intervalima i odjavu.

Vijesti Radio Vatikana na hrvatskome jeziku svakodnevno prenose Hrvatski katolički radio, Radio Marija za hrvatske slušatelje te radijska postaja Mir Međugorje za slušatelje u BiH.

Nedjelju, jedini slobodan dan u tjednu, nastojim ispuniti športom, šetnjom, odmorom ili obilaskom rimskih crkava.

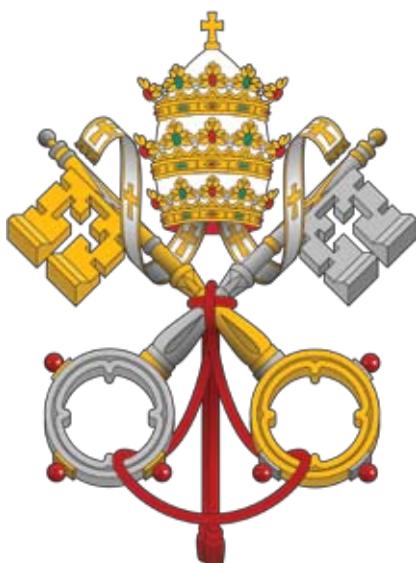
Program Radio Vatikana na hrvatskom jeziku može se slušati navečer u 18.50 sati i ponovljeni prijenos ujutro u 4.50 na srednjem valu od 1530 kHz i na kratkom valu od 4005 kHz. Hrvatski program prenose i Hrvatski katolički radio (HKR), Radio Marija, Radio postaja "Mir" Međugorje te Radio postaja "Vrhbosna".

Program Radio Vatikana može se pratiti i na web-stranici:

radiovaticana.org

(e-mail: hrvat@vatiradio.va)

gdje se može čuti glas Svetoga Oca na redovitim javnim nastupima u Rimu te čitati njegovi govorovi u hrvatskome prijevodu.

Iz studentskih klupa u Vječnome gradu

p. Danijel Koraca, SJ

Prije šest mjeseci i mene su, kako to poslovica kaže, putovi doveli u Rim. Živjeti u Rimu zasigurno nije mala stvar, ali budući da je gotovo uobičajen stadij naše isusovačke formacije, možda smo i previše navikli na tu mogućnost ili, bolje reći, dar. Zasigurno dar, dar Božji, ali i dar mnogih dobročinitelja među kojima ste i vi, čitatelji ovoga našeg lista.

Kao što rekoh, u gradu na Tiberu boravim već pola godine. Razlog moga boravka ovdje jest postdiplomski studij iz svezne liturgije na Papinskome liturgijskom institutu "Sant Anselmo". Liturgijski je institut povjeren vodstvu benediktinaca, a nalazi se u sklopu njihove opatije na rimskom brežuljku Aventinu, nedaleko od jedne od najstarijih rimskih bazilika svete Sabine. Jedini je u svijetu koji po

završenomu studiju podjeljuje naslov liturgičara. No, unatoč tome, broj studenata nije velik.

Dok sam još boravio u Zagrebu i spremao se za polazak, mnogi su mi postavljali pitanje što idem studirati. Moj odgovor da ću studirati liturgiju ostavljao ih je pomalo zbumjenima. Što zbog toga što nisu znali što bi to uopće bilo, što zbog toga što su se pitali što tu uopće treba studirati. Razlog je tome zasigurno taj što smo svoj pojam liturgije sveli na jedan dio života koji ne obavljamo mi, nego tome samo prisustvujemo, promatramo svećenika i službenike oko oltara. Oni su ti koji vrše liturgiju. Ovisno o tomu kako je izvedu, govorimo o lijepoj i dostanstvenoj ili čak ružnoj i nespretnoj liturgiji, o propovijedi ovisi njezina za-

Sa subraćom svećenicima na specijalnom studiju – Kolegij Bellarmino

nimljivost i naša zainteresiranost. Naš se odnos s Bogom zbog toga često svede na privatnu pobožnost, na individualnost, dok bi nas liturgija trebala voditi k zajedništvu. Zajedništvu u slavljenju Boga i zajedništvu kršćanskoga života. No, vratimo se pitanju što znači studirati liturgiju, tj. što ja konkretno radim. Studirati liturgiju prije svega znači proучavati njezinu povijest pomoću dokumentata koje danas posjedujemo i putem njih, uglavnom liturgijskih knjiga, proучavati razvoj pojedinih obreda tijekom povijesti. Kada kažem obreda, mislim i na liturgijske obitelji, kao što su zapadni i istočni obredi, ali i na konkretne liturgijske čine u pojedinim obredima. Naglasak je u prvom redu na rimskome obredu, ali upoznajemo se i s drugim zapadnim i istočnim obredima. Proučavanje povijesti omogućuje da se uvidi kako liturgija nije nešto statično, nego je izričaj vremena i ljudi koji u njemu žive, stoga je podložna i prilagodbama, ali uvijek uz vjernost Tradiciji. Proučavanje povijesti omogućilo je i velike reforme liturgije koju je načinio II. vatikanski sabor i na taj način liturgiji vratio veliko molitveno blago ranijih stoljeća. Kako bismo mogli proučavati stare dokumente, ali ne samo njih, potrebni su nam i adekvatni instrumenti za taj posao. Sto-

ga je upravo velik dio početka studija posvećen ospozobljavanju za takav rad. Tu je zatim i proučavanje teološko-slavotelskoga vidika pojedinih sakramenata, ostalih obreda, liturgijske godine itd., da ne nabrajam pojedine kolegije koje smo dužni slušati tijekom studija uz velik broj onih po izboru. U svakom slučaju, ima se što studirati i učiti o liturgiji.

Druga stvarnost vezana uz moj boračak u Rimu jest isusovačka zajednica u Kolegiju sv. Roberta Bellarmina. Kolegij je smješten u povijesnom središtu Vječnoga grada, svega stotinjak metara od Panteona. Našu zajednicu uglavnom čine svećenici koji su na postdiplomskomu studiju, uz iznimku nekoliko đakona i starijih patara, koji se popularno nazivaju "stabilni", tj. rektor, duhovni-

*Papinski liturgijski institut
"Sant Anselmo"*

ci i nekoliko profesora. Sve zajedno nas ima sedamdesetak iz svih krajeva svijeta. Velika šarolikost jezika, kultura, boja... ujedinjuje ista ignacijska karizma i uglavnom ujednačena formacija koju smo do sada prošli. Meni je osobno ovo prvo međunarodno isusovačko iskustvo i moram priznati da sva ova raznolikost omogućuje doživljaj univerzalnosti Družbe Isusove i njezina poslanja u današnjemu svijetu.

Naši slavljenici

Priredio: Tvrko Krželj, SJ

U ovoj Svećeničkoj godini "Naši slavljenici" vrlo su brojni. Čestitamo! P. I. Knafeljc navršava dvostruki jubilej: 60 godina redovništva i 50 svećeništva. P. A. Schneider i br. I. Dilber 60 su godina u Družbi Isusovoj. P. R. Karaman 50 je godina svećenik, a p. I. Jevdaj i p. J. Šimić te br. J. Marić obilježavaju jubilarnih 50 godina redovničkoga života. O glavnome slavljeniku, p. Vladimиру Vlašiću, koji će 16. listopada napuniti čak 70 godina u isusovačkome redu, pisali smo prošle godine. Ovdje donosimo prva tri svjedočanstva s pouzdanjem da će idući broj "Ignacijseva puta" objaviti i ostale priloge.

Br. Ivan Dilber, SJ 60 godina u Družbi Isusovoj 1950. – 11. rujna – 2010.

Roden sam 30. 11. 1921. u Brestovskom, nedaleko od Sarajeva, u dobroj kulturnoj obitelji, od oca Nikole i majke Mare. Bilo nas je dvanaestero djece. Redovničkomu pozivu odazvalo se nas četvero: braća Ilija, Stjepan i ja postali smo isusovci, a sestra Vladimira je ušla u red sestara franjevki. U 17. godini htio sam stupiti u Družbu, ali mi otac nije dopustio jer sam bio najstariji u obitelji. U ratnoj 1942. otišao sam u Hrvatsku vojsku – domobrane. Pri kraju rata, 1945., Hrvatska se vojska povlačila prema Bleiburgu. Odvojio sam se od svoje jedinice i ostao u Zagrebu.

Došao sam u Palmotićevu k p. Grimmu, tadašnjemu provincijalu (s kojim sam se već prije dopisivao) onako, "naoružan do zuba", tražiti da me primi u Družbu. Nakon što sam se riješio oružja, primljen sam kao aspirant u Palmotićevu. Nakon nekoliko dana "oslobodilačka vojska" došla je pretresti Palmu jer je od doušnika čula da se tamo krije jedan "ustaša". Nisam bio ustaša nego regularni

pripadnik Hrvatske vojske – domobran. Pretražili su sve prostorije. Skrivaо sam se najprije u podrumu, zatim u crkvi u zvoniku itd. Brat Kranjčec me je svugdje tražio. Reče: "Gdje si, traži te p. provincijal?" Pater provincijal me zaključao u svoju kupaonicu. Nakon nekoliko dana došli su ponovno, i to noću. Sve su sobe pretražili. Tom su prilikom mnogima nestala naliv-pera (u ono vrijeme vrijedne stvari), satovi itd. Mene su našli na spavanju u aspirantskoj sobi u potkroviju.

"Daj dukomente!" zapovjedili su. Dao sam jedino što sam imao – vojnu knjižicu. Odveli su me u sobu p. Müllera. Prekopavali su mu sve po sobi. Prisutan je bio i p. superior, p. Leopold. Pater Müller je u talaru kleknuo pred p. superiora da mu da blagoslov. Odveli su nas u zatvor u Petrinjskoj ulici. U ćeliju predviđenu samo za jednu osobu nagurali su nas oko 20. U ono su vrijeme svi zatvori bili puni. Gledali smo kroz rešetke u dvorište gdje su odvozili noću na strijeljanje u Maksimir da naprave mjesta za druge. Gledao sam oko sebe p. Müllera u talaru, jednu redovnicu itd. Nema mjesta, svatko može samo sjediti ili stajati. Mene je zapalo mjesto na betonu uz vrata. U kutu je bio WC, samo rupa u podu. Zaštopala se, curi na sve strane po podu.

Na preslušavanju su nas tjerali da pri-znamo sad ovo, sad ono, gurajući nam ci-jev pištolja u usta. Sve se odvijalo noću. Na dan suđenja u sudnici pred sucima u vojničkomu odijelu stajao sam s grup-pom od oko dvadeset i petero optuženi-ka. Nije tu bilo branitelja, nego "kadija te tuži, kadija te sudi". Pročita se ime i presuda. Svaki drugi ili treći kada pro-čita ime, kaže: II. armije. Šaptom, pitao sam susjeda što to znači. Odgovorio je: "Druga armija izvršava smrtnu kaznu – strijeljanja." Pomislih: koliki idu u smrt. Moja je presuda glasila: šest godina za-tvora s prisilnim radom i deset godina gubitka svih građanskih i političkih prava zbog skrivanja u samostanu isusova-ca s namjerom da bježi u inozemstvo.

Dopremili su me u zloglasni logor Stara Gradiška, koji je već bio pun. Dobio sam matični broj 703, toliko nas je bilo тамо. U to je vrijeme bilo oko 60 svećenika, ka-snije se broj popeo na 90. Nekoliko sam puta bio na umoru od gladi. Nisu nas mogli tolike prehraniti. Kuhali su nam hranu iz silosa koja je bila namijenjena za stoku. Osuđen sam na prisilan rad. Radio sam na popravku cesta, mostova i tunela porušenih u ratu. Nakon odslu-žene robije od pet godina i nešto mjeseci otišao sam u Zagreb, u Palmotićevu. Pri-mili su me ponovno za aspiranta.

Konačno, 12. rujna 1950. započeo sam novicijat nakon devet godina. Nisam za-vršio kanonsku godinu novicijata kadli sam dobio poziv za vojsku – dvije godine. Na vojnou sam odsjeku rekao da sam već tri godine odslužio vojsku. "Kakvu vojsku"?! pitali su. "Bio sam domobran", odgovorio sam. "Ti nisi bio domobran ne-go švabobran. Sada ćeš služiti pravu voj-sku, i to dvije godine."

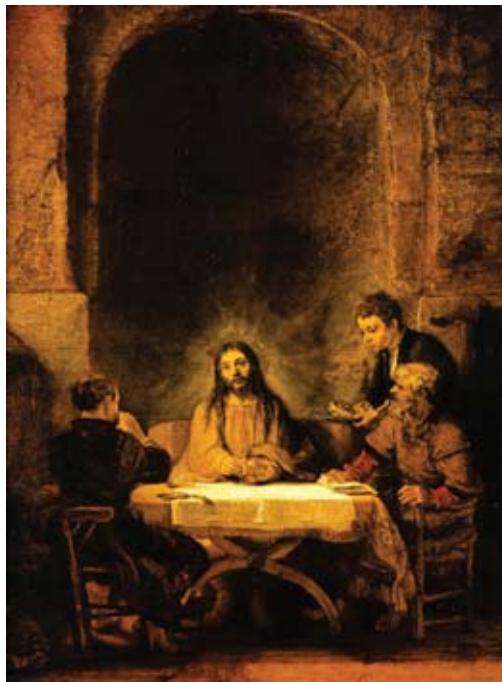
Za vrijeme vojne službe u Prilepu novaci su u novicijatu jednu za drugom molili devetnicu Petru Barbariću da mi skrate vojni rok i, zbilja, skratili su mi te su me otpustili iz vojske. Nastavio sam no-vicijat. Iste godine najesen opet dobijem poziv za vojsku – dva mjeseca rezerve. I sljedeće godine isto tako. Svoju najbolju mladost proživio sam što kao zatvorenik, što kao vojnik jedanaest godina.

Godine 1967., dok sam bio na službi u dubrovačkomu sjemeništu, dođe mi po-ziv da u Zagreb dođem sa svim svojim stvarima. U Zagrebu mi tadašnji provin-cijal, p. Fuček, reče: "Vi idete na službu u Rim, u Germanicum." Zašto baš u Ger-manicum, to mi je kasnije rekao rektor Germanicuma. Sveti je Ignacije, kada je osnivao Germanicum, napisao u njego-vim ustanovama da one države i provin-cije iz kojih dolaze studenti na studij tre-baju slati patre i časnu braću na službu.

Naši slavljenici

Kada sam došao u Germanicum, tamo je studiralo dvanaest studenata iz Hrvatske. U tome sam kolegiju ostao punih četrdeset godina obavljajući razne poslove. Što sam postajao stariji, sve više sam osjećao zdravstvene poteškoće. U 85. godini počeo sam razmišljati o preseljenju u isusovački starački dom kraj Kurije. Rektor se u početku tome protivio jer bio sam jedini časni brat u kolegiju. Rekao mi je: "Ostani, ti si nam jedni časni brat u kući, ne trebaš ništa raditi, samo budi tu."

Nakon duga pregovaranja rektor je prišao da odem u starački dom. Rekao mi je da u mojim mislima bude molitva za Germanicum i za zvanja. To i činim jer u 89. godini života jedino dobro koje još mogu činiti jest molitva. Također, uvjek molim za zvanja u Hrvatskoj pokrajini Družbe Isusove. U staračkomu domu, koji se nalazi u kući sv. Petar Kanizije, boravim već četvrtu godine uz brižnu skrb bolničkoga osoblja, časnih sestara i subraće.

P. Alfred Schneider, SJ

60 godina

u Družbi Isusovoj

1950. – 7. rujna – 2010.

Rođen sam 24. listopada 1931. U Družbu Isusovu stupio sam s navršenih 18 godina 7. rujna 1950., a za svećenika sam zaređen 10. srpnja 1961.

Potječem iz njemačke obitelji koja se početkom devetnaestoga stoljeća doselila u Rumunjsku, odakle je djed došao u Slavoniju, gdje se rodio moj otac. Majka (rođena Drapčinski) poljskoga je podrijetla. Materinski mi je jezik hrvatski, usput se u kući govorilo njemački. Otac je bio graditelj violina, imao je u Zagrebu trgovinu glazbala. Kada su komunisti 1945. došli na vlast, otac je uhićen dijelom zbog njemačkoga prezimena, dijelom zbog imetka i osuđen na sedam godina prisilna rada.

Svećeničko zvanje zahvaljujem molitvi jedne sestre karmelićanke. U ljeto 1945. našli smo se u logoru zajedno s četiri sestre toga reda. Jedna od njih, sestra Ana Terezija, reče mi jednom iznenada, nakon mnogih razgovora što smo ih u logoru vodili: "Fredi, u tebi je klica svećeničkoga zvanja." Protivio sam se tome jer sam želio kao dobar kršćanin živjeti u svijetu. Pošto smo izišli iz logora, nisam više vidio tu sestruru. Sanjao sam o budućnosti, o studiju medicine i o svojoj budućoj obitelji. Prilikom jednoga posjeta bazilici Srca Isusova došao je iznenada kao grom iz vedra neba poziv: "Ostavi sve i podi za mnom!" Tri sam se mjeseca borio protiv toga poziva. Napokon je pobijedila Božja milost. Pet godina nakon mlađe mise otkrije mi jedno pismo iz Sittarda, kuće matice sestara karmelićanki u Nizozemskoj, pozadinu ove milosti. Sestra Ana Terezija piše u njemu: "Pjevam

Te Deum i 'Veliča' kao zahvalu za tvoje izabranje. Tek ćeš u vječnosti vidjeti što sam sve učinila da ti izmolim svećeničko zvanje.“ Dvadeset je godina ustrajala u molitvi za mene, a da nije primila znak života s moje strane. Izmolila mi je ne samo svećeničko zvanje, nego ostavila u baštinu svjedočanstvo o snazi i ljepoti molitve. To će me svjedočanstvo snažno pratiti čitav život.

Novicijat 1950.–1952. obilježen je riječima i primjerom, u mojim očima, svetoga isusovca, magistra novaka, p. Franje Jambrekovića. Vojsku sam služio 1952.–1953. godine. Od 1953. do 1956. studiram filozofiju na Filozofsko-teološkomu institutu Družbe Isusove u Zagrebu, 1956.–1958. odgojitelj sam (razredni prefekt) u Dječačkomu sjemeništu u Zagrebu. U tim se danima digla oluja na Družbu Isusovu. Komunistička tajna policija (Udba) pokrenula je kazneni i sudski postupak protiv nekolicine sroda, među njima i p. Jambrekovića, s namjerom da uništiti čitavu Provinciju. Provincija je, međutim, molila kao Pravoslavna crkva u danima velikih progona i izabrala Blaženu Djevicu Mariju za zaštitnicu pod naslovom njezina Bezgrješnoga Srca. Pomoć odozgo nije izostala, mogli smo je gotovo rukama opipati. Od 1958. do 1962. studiram teologiju, 1962.–1963. kateheta sam studenata u Zagrebu, 1963.–1964. u trećoj probaciji u Opatiji, 1964.–1974. razredni i generalni prefekt u Dječačkomu sjemeništu u Zagrebu. Dolazim u Frankfurt na Majni 1974. godine da se tijekom godinu dana pripravim za rad sa studentima. Rektor fakulteta, p. Semmelroth, savjetuje mi da započnem rad na doktoratu. Provincijal p. Galauner je to odobrio i ubrzo je dozrela tema disertacije: "Wort Gottes und

Kirche im theologischen Denken von Heinrich Schlier" ("Riječ Božja i Crkva u teologiji Heinricha Schliera"). U teologiji profesora Schliera našao sam, kao u jedno spojenu, dragocjenu baštinu protestantske i katoličke predaje. Schliera sam dvaput posjetio u Bonnu. Od njega sam naučio čitati i ljubiti Svetu pismo. Bogu zahvaljujem što sam temeljnu teološku naobrazbu stekao prije Koncila, daleko od svih nemira koji će poslije potresati mnoga katolička visoka učilišta u Europi, a teološko usavršavanje opet nakon Koncila kada je u teologiji već dozrio tankocutniji osjećaj za pitanja i potrebe vremena.

Poslije promocije u Frankfurtu 1979. poučavam teologiju na našemu Institutu i Fakultetu u Zagrebu. Osim fundamentalne teologije, predavao sam gotovo polovicu dogmatskih traktata, za sve sam izradio skripta, a izdao sam i knjige: "Na putovima Duha Svetoga", "Kristologija", "Crkva – otajstvo i znak spasa", "Putovi Božje objave", "Mariologija", a u tisku je "Eshatalogija" ("Vjerujem u uskrsnuće i vječni život"). Objavio sam i niz članaka u časopisima "Obnovljeni život", "Bogoslovska smotra" i u nekim manjim izdanjima. Uz školski rad prihvaćao sam se i dušobrižničkoga, davao sam duhovne vježbe redovnicama, svećenicima i laicima. Svakodnevno služim svetu misu u kapelici sestara Svetoga križa u okviru sveučilišne klinike Rebro. Tim putem dolazim u vezu s bolničkim pastoralom, nekoliko sam puta u ljetnim tjednima zamjenjivao bolničkoga župnika. Za susrete i iskustva s bolesnicima i umirućima duboko sam Bogu zahvalan. U njima vidim najdragocjenije svjetlo moga svećeništva.

Br. Juro Marić, SJ 50 godina u Družbi Isusovoj 1960. – 28. lipnja – 2010.

Potječem iz radničke obitelji s Pološca iznad Vareša. Moje se rodno mjesto nalazi na pola puta između Borovice i Vareša. Otac mi je bio rudar. Bilo nas je šestorica braće i dvije sestre. Svi su živi, imaju svoje obitelji. Ali svi su morali napustiti rodni kraj. Brat Ivo, koji je neko vrijeme išao u školu na Šalati, završio je u Münchenu kao domar u isusovačkomu domu za studente. Ostali su se uglavnom skućili u općini Samobor. Sestra i nevjesta rade u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu na Šalati kao spremnica. Imam više od 12 nećaka i nećakinja. Otac je kao umirovljenik znao povremeno raditi i na Šalati. Tu je naglo umro od infarkta godine 1987.

Iako sam bio sat i po udaljen od crkve, bio sam stalni ministrant kod p. Martina Raše. U župi je bio i br. Ivo Dilber s kojim sam se redovito družio i koji mi je davao knjige za čitanje i otkrivaо mi ljetoput i vrijednost zvanja časnoga brata u Družbi Isusovoј. Još mi nije bilo 13 godina kada sam došao u isusovačku kuću u Osijeku kao mogući kanudadat. Ondje sam ostao tri godine, uglavnom s br. Kr-

nežićem u kuhinji. Poglavar zajednice tada je bio p. Kobi.

Novicijat sam započeo uoči blagdana Sv. Petra i Pavla 28. lipnja 1960. Učitelj novaka bio je p. Franjo Ivanušec, a bila su nas 33 u novicijatu: 18

skolastika i 15 braće. Položivši redovničke zavjete, nekoliko sam mjeseci radio na Jordanovcu u kuhinji i potom u Palmotićevoj. Godine 1964. premješten sam u Nadbiskupsko malo sjemenište na Šalati, ali sam ubrzo otišao u vojsku. Vrativši se na proljeće 1966., ostao sam raditi na Šalati pune 34 godine, do 1998. kada su isusovci predali to apostolsko djelo. Prvo vrijeme bila su u sjemeništu ukupno 443 đaka, 16 patara, trojica skolastika i šestorica braće. Bila je to lijepa zajednica i svi smo se slagali. U posebno lijepoj uspomeni mi je ostao p. Jelinek, a najviše sam surađivao s br. Begićem, s kojim sam se uvijek dobro slagao.

Povjereni su mi bili vinograd i podrum. U djetinjstvu na Pološcu i u Borovici nisam ni vidiо vinovu lozu. Taj sam posao ubrzo zavolio i u kontaktu s raznim stručnjacima brzo sam se uvještio na to me području. Šalatsko je vino s vremenom bilo vrlo cijenjeno. Uz to sam preko 25 godina zajedno s br. Begićem obilazio župe Zagrebačke nadbiskupije i prikupljao hranu za sjemenište. Neko sam vrijeme vodio ekonomiju u Savskom Nartu zajedno s br. Begićem, a onda 15 godina samostalno.

Rado sam se družio s đacima kada su dolazili pomagati u raznim poslovima, u vinogradu i na ekonomiji. Vrlo sam skladno surađivao s njihovim magistri-ma. Bile su to za mene lijepe godine služenja Bogu i Crkvi.

Nakon odlaska isusovaca sa Šalate poglavari su me poslali na Fratrovac, gdje sam ostao devet godina. Tu sam s br. Matom Vlahovićem radio u vinogradu i podrumu. U travnju 2007. premješten sam u Palmotićevu. Tu imam na brizi kućne potrepšitne, nabavljач sam i brinem se za blagovaonicu. Ovdje doduše nemamo vinograda, ali imamo podrum, gdje se može proizvoditi i vino, i to kvalitetno. Dakako da s godinama dolaze i neke zdravstvene poteškoće. Tako imam poteškoća sa šećerom, tlakom... Ali, hvala Bogu, unatoč tomu uspijevam nesmetano vršiti povjerene mi službe.

Napunja se 50 godina moga redovničkog života u Družbi Isusovoj u kojoj sam našao svoj životni poziv. Trudio sam se da ga vjerno slijedim. To čovjeka ispunja zadovoljstvom i daje životu punu vrijednost. Nisam nikada posumnjao u svoje zvanje. Snagu sam crpio iz sv. mise, molitve, duhovnoga štiva, krunice i duhovnih vježba. Zajednički život, harmonija u zajednici bez svađe, bio mi je velik oslonac.

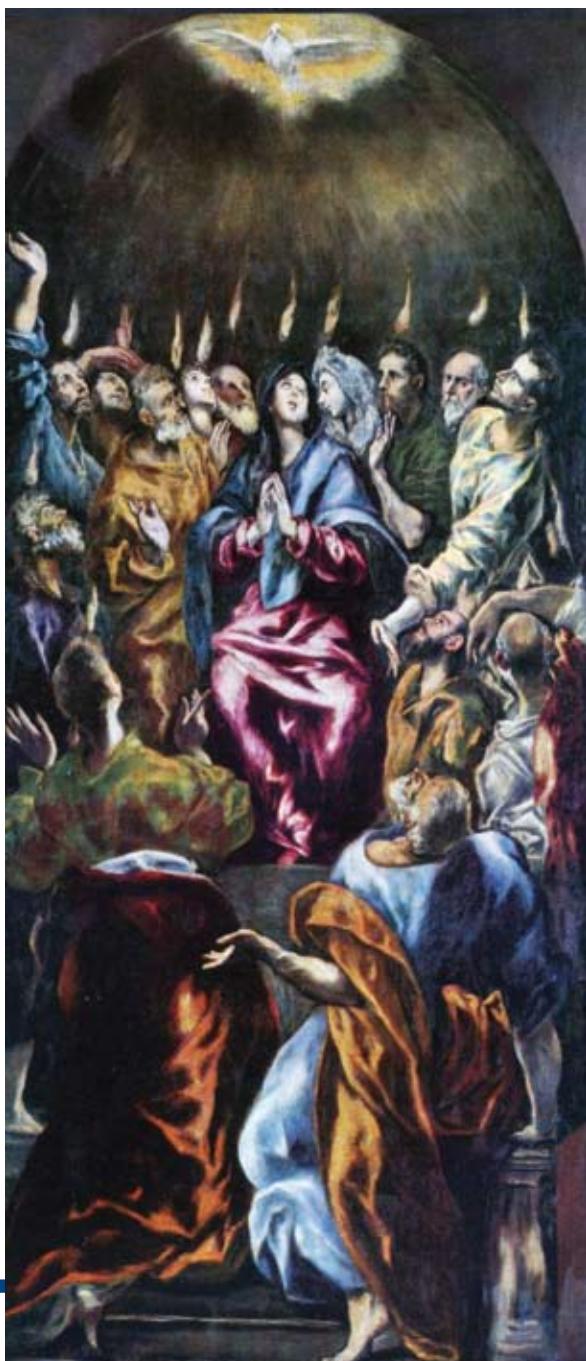
I danas svima zahvaljujem, ocima i braći, koji su me na taj način podupirali.

Zahvaljujem dobromu Bogu što me je tako rano usmjerio u redovničko zvanje i vodio sve do danas. Posebno zahvaljujem Blaženoj Djevici Mariji, koja mi je po krunici izmolila mnoge milosti.

Zvanje brata isusovca ima i danas svoju vrijednost i svoju ljepotu. Sudjelujemo sa svećenicima u istom apostolskom poslanju, dijelimo zajednički život posvećenja po zavjetima i tako smo ugrađeni u otajstvo Crkve. Tko osjeti u duši Božji poziv, taj će ga i slijediti. Dakako, treba raditi, boriti se i prihvati svakodnevni križ. Sam je Isus rekao: "Tko želi biti moj učenik, neka uzme svoj križ!"

Zvanje isusovačkoga brata jedan je put na kojemu se može ostvariti punina kr-

šćanskoga života. Ja sam se za taj put Božjom milošću opredijelio. Nastojao sam vjerno ići tim putem i prema svojim sposobnostima surađivati u apostolskому poslanju Družbe Isusove. Za nedostatke se izručujem Božjemu milosrđu, a za budućnost se preporučujem subraći u molitve!

Svećenik u službi siromaha

Jubilej p. Antuna Cveka, SJ

Zaklada "Biskup Josip Lang" i katolička udruga "Kap dobrote" priredili su proslavu jubileja p. Antuna Cveka, ute-meljitelja Zaklade. Proslava je održana uz baziliku Srca Isusova u Zagrebu 19. prosinca 2009. godine. Proslavili smo 75. godišnjicu života, 40. godišnjicu socijalnoga apostolata i 35. godišnjicu svećeništva p. Cveka. Tom je prilikom iz tiska izšao prigodan zbornik u čast p. Cveku pod nazivom "Vjera bez djela je mrtva".

P. Antun Cvek rođen je u Bizeku kraj Zagreba 10. veljače 1934. godine. Godi-

ne 1967. ulazi u Družbu Isusovu, gdje nakon novicijata studira filozofiju i teologiju. Godine 1974. zaređen je za svećenika. Od 1969. godine do danas bavi

Svoje životno geslo: "Vjera je bez djela mrtva" p. Cvek duhovito prevodi: "Vjera bez djela je kao zdjela bez jela."

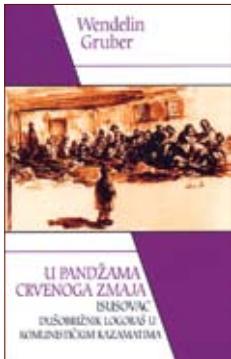
se apostolatom starih i bolesnih osoba. Na filozofiji osniva karitativnu grupu, a 1977. godine župni karitas. Godine 1990. sa svojim suradnicima osniva prvu kataličku udrugu pod nazivom "Kap dobrote" za pomoć najugroženijima. Godine 2001. s HTV-om snima dokumentarni film o starim i bolesnim osobama. Od 2002. godine upravitelj je Zaklade "Biskup Josip Lang" koja se brine za stare, bolesne i nemoće osobe. Zajedno s Andreom Ćakić napisao je tri knjige: "Iz dnevnika otisanih", "Živim, a ne postojim" i "Sjeti me se".

Dobio je nagradu "Ponos Hrvatske" 2008. godine, Nagradu grada Zagreba (2003.) i odličje od predsjednika RH S. Mesića "Red Danice Hrvatske" (2007).

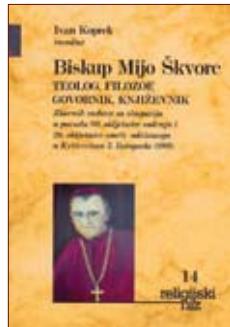
Novo kod FTI-a

Priredio: Peter Buša, SJ

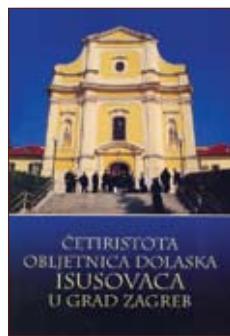

Knjiga predstavlja dnevnik patra Wendelina Grubera, isusovca. U njemu je opisana tragedija podunavskih Nijemaca koji su ostali u svojim domovima u Vojvodini i koja se događala u tzv. logorima za likvidaciju radno nesposobnih osoba. U prvoj polovici dnevnika autor prikazuje što je mogao učiniti za svoje zemljake u logoru smrti Gakovo. U zadnjoj trećini opisuje što je morao pretrpjeti zbog zauzimanja za zemljake sve do dana kada je, zahvaljujući Adenauerovoj intervenciji iz zatvora u Srijemskoj Mitrovici, kao čudom iznenada otpremljen u SR Njemačku. Ono što autor vrlo trijezno opisuje jest moderno poglavljje "Acta Martyrum", izvješća o mučenicima – kako i autor to nekoliko puta izričito naglašava – jer su podunavski Nijemci najvećim dijelom ubijeni kao politički nedužni suvremenici i umrli kao kršćani opredijeljeni za Krista i Crkvu.

Ovo jedinstveno povijesno djelo o tragediji podunavskih Nijemaca oblikovano je s mnogo literarne živosti i s dubokom vjerskom osvijedočenošću.

"Dr. Stjepan Kranjčić", s posebnim zlaganjem predsjednice Udruge, mr. sc. Tanje Baran, i župnika župe sv. Ane u Križevcima, vlč. Krešimira Zinića, u suradnji s Povijesnim društvom Križevci i Filozofskim fakultetom Družbe Isusovte Društvo za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić".

Ova je knjiga zbornik sa znanstvenoga skupa o 400. obljetnici dolaska isusovaca u Zagreb, koji je održan 6. studenoga 2006. godine u Velikoj dvorani Filozofskoga fakulteta Družbe Isusovte u Zagrebu. Skup je organizirao mr. sc. Ivica Musa. U zborniku su objavljeni radovi desetero izlagača.

**Ignacijev put
25 godina s vama! Bogu hvala!**

Uskršnju Isus doista! Aleluja!
**Dragi prijatelji, radostan
i blagoslovljen Uskrs
žele vam hrvatski isusovci.**

